

METINIS PRANEŠIMAS

2023 m.

UAB „GF BANKAS“

2023 m. finansinės ataskaitos, parengtos pagal tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje, pateikiamos kartu su nepriklausomo auditoriaus išvada ir banko metiniu pranešimu

UAB „Ernst & Young Baltic“
Aukštaičių g. 7
LT-11341 Vilnius
Lietuva
Tel.: +370 5 274 2200
Vilnius@lt.ey.com
www.ey.com

Ernst & Young Baltic UAB
Aukštaičių St. 7
LT-11341 Vilnius
Lithuania
Tel.: +370 5 274 2200
Vilnius@lt.ey.com
www.ey.com

Juridinio asmens kodas 110878442
PVM mokėtojo kodas LT108784411
Juridinių asmenų registras

Code of legal entity 110878442
VAT payer code LT108784411
Register of Legal Entities

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA

UAB „GF Bankas“ akcininkui

Išvada dėl finansinių ataskaitų audito

Nuomonė

Mes atlikome UAB „GF Bankas“ (toliau – Bankas) finansinių ataskaitų, kurias sudaro 2023 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaita ir tą dieną pasibaigusį metų bendrųjų pajamų ataskaita, nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita, pinigų srautų ataskaita bei aiškinamasis raštas, įskaitant reikšmingą apskaitos politikos informaciją, auditą.

Mūsų nuomone, toliau pateiktos finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingai pateikia Banko 2023 m. gruodžio 31 d. finansinę padėtį ir jo tą dieną pasibaigusį metų finansinius veiklos rezultatus ir pinigų srautus pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus (toliau - TFAS), priimtus taikyti Europos Sąjungoje.

Pagrindas nuomonei pareikšti

Mes atlikome auditą pagal Tarptautinius audito standartus (toliau - TAS) ir 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 537/2014 dėl konkrečių viešojo intereso įmonių teisės aktų nustatyto audito reikalavimų (Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 537/2014). Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“. Mes esame nepriklausomi nuo Banko pagal Tarptautinį apskaitos profesionalų etikos kodeksą (įskaitant Tarptautinius nepriklausomumo reikalavimus) (toliau - TASESV kodeksas) ir Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymo reikalavimus, susijusius su auditu Lietuvos Respublikoje. Mes taip pat laikėmės kitų etikos reikalavimų, susijusių su Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymu ir TASESV kodeksu. Mes tikime, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami mūsų nuomonei pagrįsti.

Pagrindiniai audito dalykai

Pagrindiniai audito dalykai – tai dalykai, kurie, mūsų profesiniu sprendimu, buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą. Šie dalykai buvo nagrinėjami atsižvelgiant į finansinių ataskaitų kaip visumos auditą ir mūsų nuomonę, pareikštą dėl šių finansinių ataskaitų, todėl atskiros nuomonės apie šiuos dalykus nepateikiame.

Mes įvykdėme atsakomybes apibūdintas šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“, įskaitant susijusias su pagrindiniais audito dalykais. Atitinkamai, mūsų auditas apėmė procedūrų atlikimą, kurios buvo suplanuotos kaip atsakas į finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo riziką. Atliktų procedūrų rezultatai, įskaitant procedūras atliktas kaip atsaką į dalykus pateiktus toliau, suteikia pagrindą mūsų nuomonei, pareikštai apie toliau pateiktas finansines ataskaitas.

Pagrindinis audito dalykas

Išduotų paskolų tikėtinų kredito nuostolių vertinimas

Banko paskolų klientams balansinė vertė 2023 m. gruodžio 31 d. yra 121 299 tūkst. eurų (109 550 tūkst. eurų 2022 m. gruodžio 31 d.) ir tai sudaro 74 proc. Banko viso turto 2023 m. gruodžio 31 d. (84 proc. – 2022 m. gruodžio 31 d.). Banko finansinėse ataskaitose 2023 m. gruodžio 31 d. paskoloms buvo apskaityti 1 903 tūkst. eurų sukaupti tikėtini kredito nuostoliai (1 376 tūkst. eurų 2022 m. gruodžio 31 d.).

Bankas paskolų vertės sumažėjimo vertinimui naudoja tikėtinų kredito nuostolių (TKN) modelį pagal 9 TFAS „Finansiniai instrumentai“. Banko vertės sumažėjimo apskaitos politika finansinėse ataskaitose yra pateikta apskaitos politikos pastabos skyriuje, 2.3 pastaboje. Svarbiausi apskaitiniai sprendimai ir įvertinimai, paskolų bei kredito rizikos valdymo atskleidimai yra pateikti 2.11, 5 ir 17 šių finansinių ataskaitų pastabose.

Mes nustatėme, kad ši sritis yra reikšminga auditui, nes paskolų vertės sumažėjimo įvertinimas ir pripažinimas, atspindėtas Banko tikėtinų kredito nuostolių modelyje, yra susijęs su reikšmingais sprendimais ir vertinimais, kadangi jis reikalauja vadovybės atlikti sprendimus ir naudoti sudėtingas ir subjektyvias prielaidas tiek apie vertės sumažėjimo savalaikiškumą, tiek apie jo sumas. Svarbiausios vadovybės sprendimų ir vertinimų sritys apima skolų su reikšmingu kredito rizikos padidėjimu identifikavimą, prielaidų naudotų tikėtinų kredito nuostolių modelyje, tokių kaip prognozuojamų būsimų pinigų srautų bei makroekonominių prognozių, nustatymą.

Dėl aukščiau minimų aplinkybių mes laikome paskolų vertės sumažėjimą pagrindiniu audito dalyku.

Kaip audito metu nagrinėjome pagrindinį audito dalyką

Mūsų audito procedūros be kitų dalykų apėmė toliau pateikiamus dalykus:

Mes atnaujinome supratimą ir testavome pagrindines kontroles, susijusias su paskolų išdavimo, apskaitymo, stebėsenos bei vertės sumažėjimo įvertinimo sritimis.

Mes gavome ir susipažinome su Banko vertės sumažėjimo politika, kuri remiasi 9 TFAS. Su 9 TFAS specialistų pagalba mes įvertinome šios politikos atitikimą 9 TFAS reikalavimams pagal kiekvieną esminį modelio komponentą: įsipareigojimų nevykdymo bei reikšmingo kredito rizikos padidėjimo apibrėžimai, pozicijos suma įsipareigojimo nevykdymo metu, įsipareigojimų nevykdymo tikimybė, nuostoliai dėl įsipareigojimų nevykdymo ir naudojami makroekonominiai scenarijai.

Kaip dalį pagrindinių kontrolių testavimo bei detalių audito procedūrų mes atrankos būdu pasirinktoms paskoloms sutikrinome paskolų portfelio duomenis su vidine ir išorine informacija, tame tarpe sutarčių datas, privačių asmenų rizikos klases, remiantis klientų rizikos lygiais, ir kitus duomenis, naudotus TKN modelyje 2023 m. gruodžio 31 d.

Mūsų analizė apėmė vadovybės prielaidų, taikytų TKN modelio korekcijoms, peržiūrą ir TKN modelyje naudotų makroekonominių rodiklių testavimą bei sutikrinimą su išoriniais duomenimis. Mes atlikome analitines procedūras, tokias kaip paskolų vertės sumažėjimo palyginimas su kitais rinkos dalyviais, su praėjusių metų likučiais, TKN ir paskolų judėjimu tarp stadijų.

Taip pat mes testavome susijusių IT sistemų bendrųjų kontrolių efektyvumą, kadangi paskolų išdavimo, apskaitymo, stebėsenos ir TKN skaičiavimo procesuose yra įdiegtas automatizavimas.

Mes taip pat įvertinome finansinių ataskaitų pastabose 2.3, 2.11, 5 ir 17 pateiktų atskleidimų pakankumą.

Kita informacija

Kitą informaciją sudaro informacija pateikta Banko 2023 m. metiniame pranešime, tačiau ji neapima finansinių ataskaitų ir mūsų auditoriaus išvados apie jas. Vadovybė yra atsakinga už kitos informacijos pateikimą.

Mūsų nuomonė apie finansines ataskaitas neapima kitos informacijos ir mes nepateikiame jokios formos užtikrinimo išvados apie ją, išskyrus kaip nurodyta žemiau.

Atliekant finansinių ataskaitų auditą, mūsų atsakomybė yra perskaityti kitą informaciją ir apsvarstyti ar yra reikšmingų neatitikimų informacijai, pateiktai finansinėse ataskaitose ar mūsų žinioms, pagrįstoms atliktu auditu, ir ar ji neatrodo kitaip reikšmingai iškraipyta. Jeigu remiantis mūsų atliktu darbu, mes pastebime reikšmingą kitos informacijos iškraipymą, mes turime atskleisti šį faktą. Mes neturime su tuo susijusių pastebėjimų.

Mes taip pat privalome įvertinti, ar Banko metiniame pranešime pateikta finansinė informacija atitinka tų pačių finansinių metų finansines ataskaitas bei ar metinis pranešimas buvo parengtas laikantis taikomų teisinių reikalavimų. Mūsų nuomone, pagrįsta finansinių ataskaitų audito metu atliktu darbu, visais reikšmingais atžvilgiais:

- Banko metiniame pranešime pateikti finansiniai duomenys atitinka tų pačių finansinių metų finansinių ataskaitų duomenis; ir
- Banko metinis pranešimas buvo parengtas laikantis LR įmonių atskaitomybės įstatymo reikalavimų.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už finansines ataskaitas

Vadovybė yra atsakinga už finansinių ataskaitų parengimą ir teisingą pateikimą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje, ir tokią vidaus kontrolę, kokia, vadovybės nuomone, yra būtina finansinėms ataskaitoms parengti be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar klaidos.

Rengdama finansines ataskaitas vadovybė privalo įvertinti Banko gebėjimą tęsti veiklą ir atskleisti (jei reikalinga) dalykus, susijusius su veiklos tęstinumu ir veiklos tęstinumo apskaitos principo taikymu, išskyrus tuos atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Banką ar nutraukti veiklą arba neturi kitų realių alternatyvų, tik taip pasielgti.

Už valdymą atsakingi asmenys yra atsakingi už Banko finansinių ataskaitų rengimo proceso priežiūrą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinės ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškraipytos dėl apgaulės ar klaidos, ir išleisti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, bet ne garantija, kad reikšmingas iškraipymas, jeigu jis yra, visuomet bus nustatytas atliekant auditą pagal TAS. Iškraipymai gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos ir yra laikomi reikšmingais, jeigu galima pagrįstai numatyti, kad atskirai ar kartu jie gali turėti didelės įtakos vartotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis finansinėmis ataskaitomis.

Atlikdami auditą pagal TAS, viso audito metu priimame profesinius sprendimus ir laikomės profesinio skepticizmo principo. Mes taip pat:

- Nustatome ir įvertiname finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės arba klaidos riziką, suplanuojame ir atliekame procedūras kaip atsaką į tokią riziką ir surenkame pakankamą tinkamų audito įrodymų mūsų nuomonei pagrįsti. Reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo iškraipymo dėl klaidos neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidinantis aiškinimas arba vidaus kontrolės nepaisymas.
- Įgyjame su auditu susijusios vidaus kontrolės supratimą, kad galėtume suplanuoti konkrečiomis aplinkybėmis tinkamas audito procedūras, bet ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Banko vidaus kontrolės veiksmingumą.
- Įvertiname taikomų apskaitos metodų tinkamumą ir vadovybės apskaitinių vertinimų bei su jais susijusių atskleidimų pagrįstumą.

- Nusprendžiame dėl taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais įrodymais, egzistuoja su įvykiais ar sąlygomis susijęs reikšmingas neapibrėžtumas, dėl kurio gali kilti reikšmingų abejonų dėl Banko gebėjimo tęsti veiklą. Jeigu padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus finansinėse ataskaitose arba, jeigu tokių atskleidimų nepakanka, turime modifikuoti savo nuomonę. Mūsų sprendimai pagrįsti audito įrodymais, kuriuos surinkome iki auditoriaus išvados datos. Tačiau būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad Bankas negalės toliau tęsti savo veiklos.

- Įvertiname bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai pateikti taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją.

Mes, be visų kitų dalykų, informuojame už valdymą atsakingus asmenis apie audito apimtį ir atlikimo laiką bei reikšmingus audito pastebėjimus, įskaitant svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatome audito metu.

Taip pat pateikiame už valdymą atsakingiems asmenims patvirtinimą, kad laikėmės atitinkamų etikos reikalavimų dėl nepriklausomumo ir juos informavome apie visus santykius ir kitus dalykus, kurie galėtų būti pagrįstai vertinami, kaip turintys įtakos mūsų nepriklausomumui, ir, jei reikia, apie veiksmus, kurių imtasi siekiant pašalinti grėsmes ar pritaikytas apsaugos priemones.

Iš dalykų, apie kuriuos informavome už valdymą atsakingus asmenis, išskiriame tuos dalykus, kurie buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą ir kurie laikomi pagrindiniais audito dalykais. Tokius dalykus apibūdiname auditoriaus išvadoje, jeigu pagal įstatymą arba teisės aktą nedraudžiama viešai atskleisti tokio dalyko arba, jeigu labai retomis aplinkybėmis nustatome, kad dalykas neturėtų būti pateikiamas mūsų išvadoje, nes galima pagrįstai tikėtis, jog neigiamos tokio pateikimo pasekmės persvers visuomenės gaunamą naudą.

Išvada dėl kitų teisinių ir priežiūros reikalavimų

Kiti auditoriaus išvados reikalavimai pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 537/2014.

Auditoriaus paskyrimas ir patvirtinimas

Akcininko sprendimu 2023 m. birželio 21 d. buvome paskirti atlikti Banko finansinių ataskaitų auditą. Mūsų paskyrimas atlikti Banko finansinių ataskaitų auditą acnininko sprendimu atnaujinamas kiekvienais metais ir bendras nepertraukiamas paskyrimo laikotarpis yra 7 metai.

Suderinimas su audito ataskaita, teikiama audito komitetui

Patvirtiname, kad skyriuje „Nuomonė“ pareikšta mūsų nuomonė atitinka finansinių ataskaitų audito ataskaitą, kurią kartu su šia auditoriaus išvada pateikėme Bankui ir jos Audito komitetui.

Ne audito paslaugos

Patvirtiname, kad mūsų žiniomis ir įsitikinimu, Bankui suteiktos paslaugos atitinka taikomų įstatymų ir teisės aktų reikalavimus bei neapima Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 537/2014 5 straipsnio 1 dalyje nurodytų ne audito paslaugų.

Mes suteikėme paslaugas, kurios yra atskleistos finansinių ataskaitų 14 pastaboje.

Audito, kurį atlikus išleidžiama ši nepriklausomo auditoriaus išvada, užduoties partneris yra Jonas Akelis.

UAB „ERNST & YOUNG BALTIC“
Audito įmonės pažymėjimo Nr. 001335

Jonas Akelis
Auditoriaus pažymėjimo
Nr. 000003

2024 m. kovo 20 d.

METINIS PRANEŠIMAS

Generalinio direktoriaus žodis

Plėtros ir augimo metai

2023 metais GENERAL FINANCING BANKAS (toliau – Bankas) išlaikė augimo ir plėtros tendencijas, nes vis daugiau klientų rinkosi Banką kaip savo finansų partnerį. 2023 m. – trečiaisiais bankinės veiklos metais – GENERAL FINANCING BANKAS 31 proc. padidino indėlių portfelį ir 11 proc. paskolų portfelį. Tokį augimą lėmė Banko siūlomos patrauklios tiek indėlių, tiek paskolų palūkanų normos, todėl Banko pelnas prieš mokesčius padidėjo 14 proc. Kartu Banko kapitalo ir likvidumo rodikliai išliko aukšti – 2023 m. pabaigoje kapitalo pakankamumo rodiklis siekė 16 proc., LCR rodiklis – 248 proc.

Be daugybės per metus įgyvendintų patobulinimų Bankas taip pat pristatė naują produktą – taupomąją sąskaitą, kurioje klientai gali saugoti pinigines lėšas, už jas gauti palūkanas ir naudotis šiomis lėšomis bet kuriuo metu be jokių apribojimų. Taupomųjų sąskaitų portfelis toliau augo – tokias sąskaitas atsidaro ir jose pinigines lėšas saugoja tiek nauji, tiek esami klientai. Be to, vartojimo kreditų klientai skolinosi didesnes sumas ilgesniam laikotarpiui, taip parodydami augantį pasitikėjimą GENERAL FINANCING BANKU.

GENERAL FINANCING BANKO įsipareigojimus sudaro ne tik tie, kurie parodomi balanso eilutėse, bet ir 2023 m. toliau įgyvendintas pažadas užtikrinti visuomenės gerovę. Praėjusiais metais Bankas aukojo pinigus tokioms nevyriausybiniams organizacijoms kaip „Rimanto Kaukėno fondas“, „SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugija“, „Padėk gatvės vaikams“, siekdamas padėti socialiai pažeidžiamų šeimų vaikams. Taip pat buvo skirta „WoW University“ stipendija 40 moterų iš pažeidžiamų grupių.

GENERAL FINANCING BANKAS siekia, kad juo pasitikėtų dar didesnis skaičius klientų, norinčių taupyti pinigus ar pasinaudoti Banko siūlomais vartojimo kreditais. Bankas orientuosis į kokybiškų paslaugų teikimą ir naujų sprendimų pristatymą rinkoje. Šiuos siekius jis įgyvendins kvalifikuotų darbuotojų ir patikimų partnerių pagalba.

Justinas Muleika
GENERAL FINANCING BANKO generalinis direktorius

Ekonominė aplinka

2023-ieji – kovos su infliacija metai

2023-ieji buvo sudėtingi metai tiek pasaulio, tiek nacionalinei ekonomikai. Europos centrinis bankas (ECB) savo darbotvarkėje daugiausiai dėmesio skyrė tokiems ekonominiams klausimams kaip kova su aukšta infliacija, tačiau aukšta infliacija kartu su aukštomis palūkanų normomis sąlygojo daugumos vartotojų perkamosios galios mažėjimą (antrajame pusmetyje 12 mėnesių EURIBOR viršijo 4 proc. ir tik paskutinį mėnesį buvo pastebimas nežymus šios tendencijos pokytis).

ECB padidintos palūkanų normos ir išaugusi konkurencija indėlių rinkoje skatino indėlių palūkanų normų augimą Lietuvos rinkoje. Nors EURIBOR augimas iš esmės buvo palankus bankų sektoriui, Bankas nevykdo veiklos kintamų palūkanų normos rinkos segmente, todėl jam teko susidurti su papildomais sunkumais siekiant padidinti indėlių palūkanų normas ir vartojimo kreditų, kurių kainodaros keitimo galimybės yra ribotos, pastovių palūkanų normas. Nors Lietuvoje infliacija jau nebėra dviženklė, 2023 m. vidutinis metinis jos lygis siekė 8,7 proc. Kitas Bankui svarbus augimo veiksnys yra darbingumo lygis, kuris paprastai priklauso nuo BVP tendencijų. Laimei, 2023 metais Lietuvos bankas prognozavo, kad per 2023 metus nedarbingumo lygis didės, bet tik nežymiai.

Reaguodamas į didėjančius suinteresuotųjų šalių lūkesčius, Bankas daug dėmesio skyrė ASV klausimams. Visuomenės susirūpinimas klimato kaita ir augančia socialine nelygybe paskatino Banką parengti ASV valdymo politiką. Joje yra nustatyti su ASV susiję PVR ir PRR, kurie turėtų padėti Bankui siekti tvarumo, socialinio vientisumo ir skaidrios valdysenos tikslų.

Tikėtinos Lietuvos ekonomikos tendencijos 2024 metais

2024 metais tikimasi nežymaus pagerėjimo ekonominėje aplinkoje. Mažėjančios palūkanų normos ir ženkliai sumažėjęs infliacijos lygis turėtų daryti teigiamą poveikį klientų pasitikėjimui, todėl privačios išlaidos greičiausiai vėl augs po 2023 metų sumažėjimo. Nors Lietuvos banko skelbiamos pagrindinių ekonominių rodiklių Lietuvoje prognozės rodo, kad Bankui susidarys palankesnės nei 2023 metais sąlygos, geopolitiniai neapibrėžtumai, susiję su daugumoje demokratiškos valstybių artėjančiais rinkimais (Europos Parlamento, JAV prezidento), ir tebesitęsiantys konfliktai Ukrainoje, Artimuosiuose Rytuose bei su Taivanu susijusi įtampa nenumatyto eskalacijų atveju gali turėti įtakos ekonominei padėčiai.

Verslo apžvalga pagal kanalus

Partnerių tinklas

2023 metais Bankas toliau savo veikloje orientavosi į pelningą ir tvarią partnerystę. 2023 metais aktyvių verslo partnerių skaičius sumažėjo 9 proc., tačiau bendras partnerių tinklas išliko platus visos Lietuvos mastu.

2023 metais Banko veikla elektroninės komercijos segmente buvo ribota, nes šis segmentas kainos ir pelningumo požiūriu nebuvo patrauklus. Bankas daug dėmesio skyrė savo strateginiams partneriams, ypač automobilių pardavėjų ir paskolų teikimo tarpininkų rinkose.

Nors aktyvių partnerių skaičius mažėjo, bendras išduotų paskolų skaičius partnerių tinkle 2023 metais buvo tik 3,7 proc. mažesnis nei 2022 metais. Iš 10 didžiausių partnerių, 2023 metais didžioji dalis vykdė prekybą automobiliais ir teikė finansinio tarpininkavimo paslaugas. Be to, Bankas išlaikė stiprias pozicijas Medlizingo rinkoje.

2023 metais Bankas suteikė 4,1 mln. Eur vertės paskolų per skolinimosi platformas („Lenders“ ir „Altero“).

Nuosavas klientų aptarnavimo tinklas

2023 metais Bankas išlaikė konkurencingą vartojimo kreditų kainą nuosavų kanalų tinkle, todėl tarp institucijų, kurios specializuojasi vartojimo kreditų srityje, jis galėjo ir toliau išlikti vienu iš vartojimo kredito rinkos lyderių. Nuosavais pardavimų kanalais išduodamos paskolos sudarė didžiąją dalį Banko naujų paskolų. 2023 metais Bankas teikė paslaugas 13 fizinių filialų visoje Lietuvoje, telefoninės rinkodaros padalinyje ir per E-paskolų kanalą.

2023 metais per Banko tinklą suteiktos paskolos siekė 36,2 mln. Eur ir sudarė 68,5 proc. visų naujų pardavimų.

Papildomi pajamas generuojantys produktai

2023 m. paskolų įmokų draudimas, kurį nuosavame klientų aptarnavimo tinkle teikė ADB „Compensa Vienna Insurance Group“, tapo dar vienu pridėtinę vertę kuriančių produktu – svarba siekė 22 proc. 2023 metais 1 616 klientų rinkosi šį draudimą.

Ateities planai

2024 metais Banko strateginė perspektyva toliau bus sutelkta į pasiteisinsius metodus, kurie ankstesniais laikotarpiais pasitarnavo tiek Bankui, tiek klientams, taikymą. Siekdamas išlaikyti pozicijas vartojimo kreditų rinkoje, Bankas, toliau daug dėmesio skirs vidiniam našumui, kadangi pripažįsta, jog (potencialiai) mažėjančių palūkanų normų sąlygomis kreditų kainos išliks labai konkurencingos, o pelningumo augimas ir toliau priklausys nuo gebėjimo klientams teikti aukščiausio lygio paslaugas ir tenkinti klientų lūkesčius įvairiuose pardavimo kanaluose.

Nors bendra 2024 metų ekonominė perspektyva yra nuosaikiai teigiama, galiojančios aukštos palūkanų normos už gyventojų indėlius darys spaudimą palūkanų maržai. ECB ekspertai prognozuoja, kad 2024 metais palūkanų normos turėtų mažėti, tačiau dėl konkurencijos indėlių rinkoje indėlių palūkanų normos sumažės tik po kurio laiko. Gana lėtai augantis privatus vartojimas skatina ieškoti inovatyvių sprendimų visiems vertės grandinės kūrimo procesams. Todėl Bankas, siekdamas padidinti procesų automatizacijos lygį ir sukurti klientų patirtį gerinančius sprendimus, toliau tobulins savo vidaus procesus.

Banko siekis gyventojų indėlių rinkoje – išlikti patraukliausiu vietos indėlininkams. Užsitikrindamas stabilų finansavimą indėlių lėšomis, Bankas perduoda pridėtinę vertę savo klientams jiems siūlydamas vartojimo kreditus konkurencingomis kainomis.

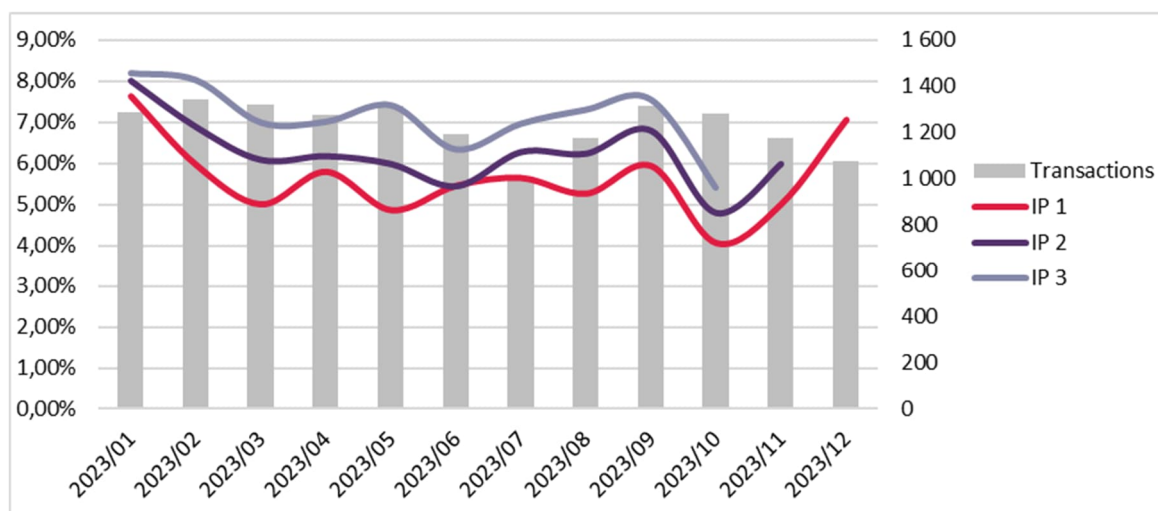
2023 metų rizikos valdymo rezultatai

Kredito rizika

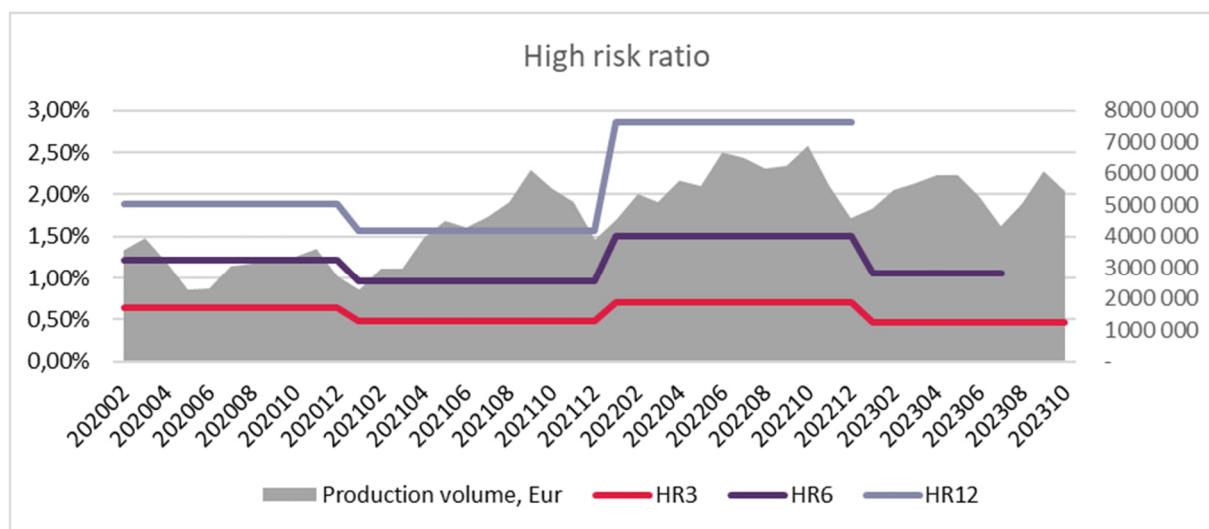
2023 metais Lietuvos ekonomika išliko labai vangiai, tačiau dėl sparčios investicijų plėtros, ypač civilinės inžinerijos struktūrų statybos srityje, išvengė susitraukimo. Pirmajame ketvirtyje nedarbo lygis augo, tačiau likusią metų dalį išliko nuosaikus – 2023 m. trečiajame ketvirtyje siekė 6,2 proc. Metinė infliacija sumažėjo – 2023 m. gruodį siekė tik 1,2 proc. Vidutinis darbo užmokestis toliau augo, kartu didindamas realiąsias darbuotojų pajamas.

Tačiau išaugusi EURIBOR norma kai kuriais atvejais dvigubai padidino kai kurių asmenų paskolų įmokas. Todėl, net ir esant nedidelei su naujomis paskolomis susijusiai rizikai, Banko klientų, pasirinkusių paskolos mokėjimo atidėjimą, skaičius išaugo daugiau nei trigubai.

Toliau grafike atvaizduoti Banko viduje naudojami rodikliai, kuriais remiantis galima iš anksto nustatyti nemokumo lygį po 1-ojo, 2-ojo ir 3-iojo mokėjimų (atitinkamai IP1 / IP2 / IP3). Trumpalaikiai rizikos indikatoriai išliko stabilūs didelę metų dalį ir viršijo praėjusių metų dydžius.

Vertinant ilgojo laikotarpio riziką, Bankas naudoja rodiklius HR3 / HR6 / HR12, kurie įvertina vėluojančių (> 90 dienų) portfelio paskolų dalį per atitinkamai paskutinius 3, 6 ir 12 mėnesių. 2023 metų pradžioje Bankas sėkmingai suvaldė šių rodiklių augimą, dėl ko HR3 ir HR6 buvo mažesni nei praėjusiais metais. Nors HR12 buvo labai aukštas, tuo parodydamas, kad klientai, mokėdami paskolų įmokas praėjus metams po paskolos išdavimo, susidūrė su sunkumais, o HR3 ir HR6 mažėjo, tikėtina, kad šis rodiklis ateinančiais metais taip pat mažės.

2024 metais prognozuojamas namų ūkių vartojimo atsigavimas ir tolesnis augimas. Tikėtina, kad vidutinės trukmės laikotarpiu padėtis darbo rinkoje išliks stabili, darbo užmokestis augs, o nedarbo lygis bus žemas. Stabilizavusis energijos kainoms, infliacija turėtų priartėti prie 2,5 proc. Bankas, imdamasis griežtų priemonių, kai to reikalauja situacija, turėtų išlaikyti rizikos rodiklius stabiliai mažame lygyje. Bankas turi visas reikiamas priemones, įskaitant portfelio kokybės stebėseną pasitelkiant automatines ataskaitas, todėl gali skubiai priimti sprendimus dėl rizikos mažinimo veiksmų.

FINANSINĖS RIZIKOS VALDYMAS

2023 metais Banko likvidumo padėtis buvo tvirta (gruodžio 31 d. LCR rodiklis siekė 248 proc., NSFR – 140 proc.). Likvidumo atsargą sudaro aukštos kokybės likvidus turtas (HQLA) – grynieji pinigai centriniame banke arba vyriausybės obligacijos. 2023 m. gruodžio 31 d. Banko turimų Lietuvos vyriausybės obligacijų (nominalioji) vertė siekė 3,5 mln. Eur. Investicijos į obligacijas naudojamos likvidumo valdymo tikslais.

Bankas neturi užsienio valiutos pozicijų, todėl užsienio valiutos pokyčio rizika nėra įtraukta į bankines knygas.

2023 metais Bankas nenaudojo apsidraudimo priemonių rizikoms valdyti. Palūkanų normos rizika (IRR) yra valdoma koreguojant indėlių portfelio išpirkimo datas, kartu keičiant jų kainas.

KOVOS SU KORUPCIJA IR PINIGŲ PLOVIMU VEIKSMAI

Bankas stengiasi laikytis aukštų etikos standartų tokiose srityse kaip kova su korupcija, interesų konfliktų vengimas, skatinimas laikytis lygybės vertybių, pagarba ir profesionalumas. Šios vertybės atspindėtos Banko etikos politikoje.

Bankas taip pat teikia pirmenybę kovai su finansiniais nusikaltimais. Banko pasirinktas verslo modelis (veiklos rūšis, klientų segmentai, geografinė padėtis) užtikrina sąlyginai mažą finansinių nusikaltimų riziką. Bankas teikia paslaugas tik Lietuvos Respublikoje, kuria verslo ryšius su fiziniais asmenimis, kurie turi Lietuvos Respublikos pilietybę. Tačiau bet kuriuo atveju Bankas yra įdiegęs vidaus kontrolės sistemą, skirtą apsaugoti nuo finansinių nusikaltimų. Bankas turi atskirą skyrių, skirtą užtikrinti tarptautinių sankcijų laikymąsi, kovą su pinigų plovimu, teroristų finansavimu ir kitais finansiniais nusikaltimais. Bankas laikosi griežtų išsamaus patikrinimo procedūrų, verslo ryšių su klientais stebėsenos rodiklių ir kriterijų, vidinių problemų sprendimo procesų dėl kompetentingų institucijų informavimo apie įtartinus sandorius. Banke įdiegta sistema ir priemonės, užtikrinančios tarptautinių sankcijų laikymąsi, bei neigiamos žiniasklaidos informacijos stebėsenos procesas. Bankas laikosi tarptautinių ir nacionalinių teisės aktų reikalavimų, FATF rekomendacijų, kitų reguliavimo institucijų, įskaitant vietos priežiūros institucijas, gairių.

Atsižvelgiant į veiklos modelį, verslo sandoriuose Bankas nesusiduria su užsienio pareigūnų papirkinėjimo rizika.

KITI METINIO PRANEŠIMO ATSKLEIDIMAI

2023 m. gruodžio 31 d. darbuotojų skaičius, palyginti su 2022 m. gruodžio 31 d., šiek tiek padidėjo iki 156 darbuotojų (2022 m. gruodžio 31 d. – 152 darbuotojai).

Bankas neturi savų įmonės akcijų, per ataskaitinį laikotarpį nebuvo jų įsigijusi arba perleidusi. Bankas nėra įsteigęs patronuojamųjų ar asocijuotųjų įmonių ir neturi jokių padalinių. Bankas nevykdo mokslinių tyrimų ir plėtros veiklos.

Pasibaigus finansiniams metams neįvyko kokių nors svarbių įvykių, kurie galėtų turėti įtakos Banko veiklai arba dėl kurių būtų koreguojami Banko veiklos planai, išskyrus 19 pastaboje atskleistą informaciją.

Toliau pateikiama informacija apie Banko valdybos bei Stebėtojų tarybos narių einamas vadovaujamas pareigas kitose įmonėse:

Stebėtojų tarybos pirmininkė Anželika Hoteloviča:

Stebėtojų tarybos pirmininkė įmonėje UAB „GelvoraSergel“, juridinio asmens kodas 125164834, buveinės adresas: Švitrigailos g. 11H, Vilnius
Stebėtojų tarybos pirmininkė įmonėje SIA „GelvoraSergel“, juridinio asmens kodas 40103837691, buveinės adresas: Cēsu iela 31 k-3, LV-1012, Ryga, Latvija,
Stebėtojų tarybos pirmininkė įmonėje SIA „Aizdevums“, juridinio asmens kodas 40003468776, buveinės adresas: Cēsu iela 31 k-3, LV-1012, Ryga, Latvija
Stebėtojų tarybos pirmininkė įmonėje OU „CG Core“, juridinio asmens kodas 16183586, buveinės adresas: Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Roseni tn 7, 10111
Stebėtojų tarybos pirmininkė įmonėje UAB „SG Core“, juridinio asmens kodas 305718420, buveinės adresas: Švitrigailos g.11B, Vilnius
Stebėtojų tarybos pirmininkė įmonėje SIA „GS Core“, juridinio asmens kodas 40203304955, buveinės adresas: Cēsu street 31 k-3/4, Ryga, Latvija, LV-1012

Stebėtojų tarybos narė Barbro Charlotte Strandberg:

Valdybos narė UAB „GelvoraSergel“, juridinio asmens kodas 125164834, buveinės adresas Švitrigailos g. 11H, Vilnius
Valdybos narė SIA „GelvoraSergel“, juridinio asmens kodas 40103837691, buveinės adresas Cēsu iela 31 k-3, LV-1012, Ryga, Latvija,
Valdybos narė SIA „Aizdevums“, juridinio asmens kodas 40003468776, buveinės adresas: Cēsu iela 31 k-3, LV-1012, Ryga, Latvija

Generalinio direktoriaus pavaduotoja įmonėje „Marginalen Bank“, juridinio asmens kodas 516406-0807, buveinės adresas Adolf Fredriks Kyrkogata 8 Stokholmas, SE 100 41, Švedijos Karalystė
Generalinio direktoriaus pavaduotoja įmonėje AB „Marginalen“, juridinio asmens kodas 556128-4349, buveinės adresas: Box 26134 100 41 Stokholmas, Švedijos Karalystė
Valdybos narė įmonėje „Sergel Finans“ AS, juridinio asmens kodas 993245887, buveinės adresas: Framnesveien 7, 3201 Sandefjord, Postboks 177, 0710 Sandefjord, Norvegijos Karalystė
Valdybos narė įmonėje „Sergel Finance“ OY, juridinio asmens kodas 2767856-7, PL 401, Lahti, Suomija
Stebėtojų tarybos narė įmonėje OU „CG Core“, juridinio asmens kodas 16183586, buveinės adresas: Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Roseni tn 7, 10111
Stebėtojų tarybos narė įmonėje UAB „SG Core“, juridinio asmens kodas 305718420, buveinės adresas: Švitrigailos g.11B, Vilnius
Valdybos narė įmonėje „Verity International“ AB, juridinio asmens kodas 559067-6416, buveinės adresas: Adolf Fredriks Kyrkogata 8, Stokholmas, Švedijos Karalystė
Stebėtojų tarybos narė įmonėje SIA „GS Core“, juridinio asmens kodas 40203304955, buveinės adresas: Cēsu street 31 k-3/4, Ryga, Latvija, LV-1012

Stebėtojų tarybos narys Per Håkan Örtlund:

Stebėtojų tarybos narys SIA „Aizdevums“, juridinio asmens kodas 40003468776, buveinės adresas: Cēsu iela 31 k-3, LV-1012, Ryga, Latvija
Valdybos narys įmonėje AB „Legres“ (publ) (Holding Co.)
Stebėtojų tarybos narė įmonėje AB „Toborrow“, juridinio asmens kodas 556942-6736, buveinės adresas: Adolf Fredriks Kyrkogata 8, Stokholmas, Švedijos Karalystė
Valdybos narys įmonėje „Marginalen Fastigheter“ AB, juridinio asmens kodas 556434-0163, Box 1343, Lidingė, Švedijos Karalystė
Valdybos narys įmonėje „Helix Ice“ AB, juridinio asmens kodas 556392-6863, buveinės adresas – Adolf Fredriks Kyrkogata 8, Stokholmas, Švedijos Karalystė
Valdybos pirmininkas Noel Cramer:

Stebėtojų tarybos narys SIA „Aizdevums“, juridinio asmens kodas 40003468776, buveinės adresas: Cēsu iela 31 k-3, LV-1012, Ryga, Latvija
Valdybos narys įmonėje „Marginalen Group“ AB, juridinio asmens kodas 556518-2986, buveinės adresas – BOX 26134 10041, Stokholmas, Švedijos Karalystė

Kiti Banko Valdybos nariai yra įmonės darbuotojai, kurie neina vadovaujamy pareigy kitose įmonėse.

FINANSAI

Banko 2023 metų finansiniai rodikliai

Finansinės būklės ataskaita

2023 metais Banko vartojimo kreditų portfelis toliau augo, bet ne taip sparčiai kaip 2022 metais. 2023 metų pabaigoje jis siekė 121 mln. Eur arba buvo 11 proc. didesnis nei 2022 metų pabaigoje. Prastėjančios ekonominės sąlygos turėjo įtakos kredito nuostoliams, kurie 2023 metais padidėjo.

2023 metais Banko indėlių portfelis padidėjo 31 proc. Tokį didėjimą skatino pradėta teikti taupomosios sąskaitos paslauga, kuri taip pat prisidėjo prie sąnaudų valdymo, vaidinusio svarbų vaidmenį augančių palūkanų normų (depozitų) sąlygomis.

2023 metais nuosavo kapitalo pokyčius sąlygojo pelno paskirstymas į nepaskirstytąjį pelną, privalomąjį rezervą ir dividendus.

Pelnas (nuostoliai)

2023 m. Banko palūkanų pajamos padidėjo nuo 15,7 mln. Eur iki 18,6 mln. Eur dėl paskolų portfelio augimo, paskolų portfelio sudėties keitimo (pagal pardavimo kanalus / paslaugų linijas), didesnio dėmesio kainodaros strategijoms, palūkanų už finansines priemones ir kitoms grupės įmonėms suteiktų paskolų. 2023 m. buvo išduota 52,9 mln. naujų paskolų – mažiau nei 2022 m., kai jų buvo išduota 62,6 mln.

2023 m. veiklos sąnaudos padidėjo tik 2,6 proc., tačiau su darbuotojais susijusios sąnaudos augo 6 proc. Pajamų augimas ir mažesnis sąnaudų augimas pagerino išlaidų ir pajamų santykio rodiklį, kuris pagerėjo nuo 2022 m. buvusio 69 proc. iki 64 proc. 2023 m.

2023 m. grynasis rezultatas buvo lygus 3 006 tūkst. Eur ir viršijo planuotą lygį.

Kiti finansiniai rodikliai

Remdamasis Bazelio III susitarimo reikalavimais, Lietuvos bankas nustato šiuos bankams taikomus riziką ribojančius normatyvus ir reikalavimus:

Padengimo likvidžiuoju turtu rodiklio (LCR) reikšmė turi būti ne mažesnė kaip 100 proc. LCR rodiklis apibrėžiamas kaip aukštos kokybės likvidaus turto (HQLA) suma, kurios pakaktų 30 kalendorinių dienų trunkančiu likvidumui itin nepalankių sąlygų laikotarpiu.

GF Banko apskaitytas rodiklis (LCR) 2023 m. pabaigoje buvo 248 %.

Grynojo stabilaus finansavimo rodiklio (NSFR) reikšmė turi būti ne mažesnė kaip 100 proc. NSFR rodiklis apibrėžiamas kaip kredito įstaigai prieinamo stabilaus finansavimo suma, kuri turėtų būti ne mažesnė kaip reikalaujama stabilaus finansavimo suma per vienų metų laikotarpį.

GF Banko apskaičiuotas grynasis stabilaus finansavimo rodiklis (NSFR) 2023 m. pabaigoje buvo 140 proc.

Bendro kapitalo pakankamumo rodiklis turi būti ne mažesnis kaip 8 proc. Tai banko skaičiuotino kapitalo ir turto bei nebalansinių įsipareigojimų, įvertintų pagal riziką, santykis.

GF Banko kapitalo pakankamumo rodiklis 2023 m. pabaigoje buvo 16%.

Finansinės būklės ataskaita

TURTAS	Pastabos	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	3	24 027	12 316
Skolos priemonės, vertinamos tikrąja verte kitose bendrosiose pajamose	4	3 534	-
Klientams suteiktos paskolos	5	121 299	109 550
Kitos suteiktos paskolos	5	13 548	6 411
Išankstiniai apmokėjimai	6	444	618
Kitos gautinos sumos ir trumpalaikis turtas	7	478	323
Atidėtojo mokesčio turtas	15	94	252
Naudojimo teise valdomas turtas	12	625	690
Ilgalaikis materialusis turtas		170	160
Nematerialusis turtas		29	192
TURTO IŠ VISO		164 248	130 512

NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI

Mokėtinos sumos ir įsipareigojimai

Klientų indėliai	8, 9	133 358	101 711
Finansinės skolos	8	149	103
Kitos trumpalaikės mokėtinos ir sukauptos sumos	10	4 991	4 823
Pelno mokesčio įsipareigojimai	15	180	213
Nuomos įsipareigojimai	12	656	737
Mokėtinų sumų ir įsipareigojimų iš viso		139 334	107 587

Nuosavas kapitalas

Įstatinis kapitalas	11	9 550	9 550
Privalomasis rezervas	11	2 371	1 791
Tikrosios vertės rezervas		23	-
Nepaskirstytasis pelnas		12 970	11 584
Nuosavo kapitalo iš viso		24 914	22 925
NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠ VISO		164 248	130 512

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Šios finansinės ataskaitos buvo patvirtintos 2024 m. kovo 20 d. Šias finansines ataskaitas Banko vardu tvirtina ir pasirašo:

Generalinis direktorius _____ Justinas Muleika _____

Apskaitos ir mokesčių departamento direktorė _____ Jelena Vasiljeva _____

Bendrųjų pajamų ataskaita

	Pastabos	2023 m.	2022 m.
Palūkanų pajamos, apskaičiuotos taikant efektyvios palūkanų normos metodą		18 609	15 744
Kitos palūkanų ir panašios pajamos		330	367
Palūkanų pajamos iš viso		18 939	16 111
Palūkanų sąnaudos iš skolinimosi ir klientų indėlių	13	(3 115)	(1 778)
Grynosios palūkanų pajamos		15 824	14 333
Finansinio turto tikėtini kredito nuostoliai	5	(2 059)	(1 279)
Grynosios palūkanų pajamos po kredito nuostolių		13 765	13 054
Su personalu susijusios sąnaudos	14	(6 453)	(6 086)
Mokesčių ir komisinių sąnaudos		(131)	(157)
Reklama, rinkodara ir reprezentacija		(751)	(964)
Patalpų nuoma ir eksploatacija		(319)	(372)
Nuomos įsipareigojimų palūkanų sąnaudos	12	(41)	(37)
Nuosavo turto nusidėvėjimas ir amortizacija	12	(497)	(642)
Kitos veiklos sąnaudos	14	(2 094)	(1 768)
Veiklos sąnaudos		(10 286)	(10 026)
Kitos veiklos pajamos	14	219	218
Finansinio turto, vertinamo tikrąja verte kitose bendrosiose pajamose, pripažinimo nutraukimo pelnas (nuostoliai)	4	(2)	-
Pelnas prieš pelno mokestį		3 696	3 246
Pelno mokestis ir atidėtas pelno mokestis	15	(690)	(583)
Grynasis pelnas		3 006	2 663
Kitų bendrųjų pajamų straipsniai, kurie bus perklasifikuojami į pelną (nuostolius)			-
<u>Skolos priemonės, vertinamos tikrąja verte kitose bendrosiose pajamose</u>			
Tikrosios vertės grynas pokytis per metus		21	-
Perklasifikavimas į pelną (nuostolius)		2	-
Skolos priemonių, vertinamų tikrąja verte kitose bendrosiose pajamose, grynas pelnas (nuostoliai)		23	-
Bendrųjų pajamų iš viso		3 029	2 663

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Šios finansinės ataskaitos buvo patvirtintos 2024 m. kovo 20 d. Šias finansines ataskaitas Banko vardu tvirtina ir pasirašo:

Generalinis direktorius _____

Justinas Muleika _____

Apskaitos ir mokesčių departamento
 direktorė _____

Jelena Vasiljeva _____

Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita

	Pastabos	Įstatinis kapitalas	Privalomasis rezervas	Tikrosios vertės rezervas	Nepaskirstytasis pelnas	Iš viso
Likutis 2021 m. gruodžio 31 d.		9 550	1 276		10 286	21 112
Grynasis pelnas		-	-	-	2 663	2 663
<i>Bendryjų pajamų iš viso</i>		-	-	-	2 663	2,663
Privalomojo rezervo formavimas		-	515	-	(515)	-
Patvirtinti dividendai	11	-	-	-	(850)	(850)
2022 m. gruodžio 31 d. likutis		9 550	1 791	-	11 584	22 925
Grynasis pelnas		-	-	-	3 006	3 006
Skolos priemonių, vertinamų tikrąja verte kitose bendrosiose pajamose, tikrosios vertės grynas pokytis		-	-	21	-	21
Skolos priemonių, vertinamų tikrąja verte kitose bendrosiose pajamose, išpirkimo arba pardavimo grynoji vertė, perklasifikuota į pelno (nuostolių) ataskaitą		-	-	2	-	2
<i>Bendryjų pajamų iš viso</i>		-	-	23	3 006	3 029
Privalomojo rezervo formavimas		-	580	-	(580)	-
Patvirtinti dividendai	11	-	-	-	(1 040)	(1 040)
Likutis 2023 m. gruodžio 31 d.		9 550	2 371	23	12 970	24 914

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Šios finansinės ataskaitos buvo patvirtintos 2024 m. kovo 20 d. Šias finansines ataskaitas Banko vardu tvirtina ir pasirašo:

Generalinis direktorius _____

Justinas Muleika _____

Apskaitos ir mokesčių departamento
 direktorė _____

Jelena Vasiljeva _____

Pinigų srautų ataskaita

	Pastabos	2023 m.	2022 m.
Pagrindinės veiklos pinigų srautai			
Pelnas prieš pelno mokestį		3 696	3 246
Nepiniginių sąnaudų (pajamų) atstatymas:			
Nusidėvėjimas ir amortizacija		497	642
Ilgalaikio turto nurašymo sąnaudos		102	(2)
Tikėtinų kredito nuostolių sąnaudos	5	2 059	1 279
Palūkanų pajamos	5	(18 939)	(16 111)
Paskolų, klientų indėlių ir nuomos palūkanų sąnaudos		3 156	1 815
Kitų nepiniginių sandorių eliminavimas		(13)	2
		(9 442)	(9 129)
Apyvartinio kapitalo pasikeitimai:			
Suteiktų paskolų ir gautinų sumų (padidėjimas)	5	(11 564)	(26 342)
Klientų indėlių padidėjimas	9	30 508	30 457
Išankstinių apmokėjimų (padidėjimas) sumažėjimas	6	56	(54)
Kitų gautinų sumų (padidėjimas)	7	(155)	(104)
Prekybos mokėtinų sumų padidėjimas		14	727
Kitų mokėtinų sumų (padidėjimas) sumažėjimas	10	154	(19)
Finansinių skolų partneriams padidėjimas	8	46	46
(Sumokėtas) pelno mokestis	15	(443)	(334)
Gautos palūkanos		16 738	14 130
(Sumokėtos) palūkanos		(2 017)	(1 274)
Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai		23 895	8 104
Investicinės veiklos pinigų srautai			
Ilgalaikio turto (įsigijimas)		(80)	(75)
Skolos priemonių, vertinamų tikrąja verte kitose bendrosiose pajamose, (išsiūlimas)	4	(23 750)	-
Pinigų srautai iš skolos priemonių, vertinamų tikrąja verte kitose bendrosiose pajamose, išpirkimo ir pardavimo	4	20 248	-
Kitos (suteiktos) paskolos	18	(7 500)	(2 649)
Kiti paskolų grąžinimai	18	323	1 251
Grynieji investicinės veiklos pinigų srautai		(10 759)	(1 473)

Pinigų srautų ataskaita (tęsinys)

	Pastabos	2023 m.	2022 m.
Finansinės veiklos pinigų srautai			
Gautos paskolos		-	7 000
(Grąžintos) paskolos		-	(7 000)
Sumokėti nuomos įsipareigojimai	12	(385)	(491)
Išmokėti dividendai	11	(1 040)	(850)
Grynieji finansinės veiklos pinigų srautai		(1 425)	(1 341)
Grynasis pinigų srautų padidėjimas		11 711	5 290
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje	3	12 316	7 026
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje	3	24 027	12 316

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis. Šios finansinės ataskaitos buvo patvirtintos 2024 m. kovo 20 d. Šias finansines ataskaitas Banko vardu tvirtina ir pasirašo:

Generalinis direktorius

Justinas Muleika

Apskaitos ir mokesčių departamento
direktorė

Jelena Vasiljeva

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

1. Bendroji informacija

UAB „GF Bankas“ (toliau – Bankas) pradėjo vykdyti bankininkystės veiklą 2020 m. kovo 18 d. Iki tol Bankas daugiau kaip 14 metų sėkmingai veikė kaip finansų įstaiga, teikianti nelicencijuotas finansines paslaugas, t. y. vartojimo kreditus.

2019 m. birželio 25 d. buvo gauta specializuoto banko licencija Nr. LIC-2018-0049, suteikianti teisę priimti indėlius ir iš neprofesionalių rinkos dalyvių.

2020 m. gegužės 18 d. UAB „GF Bankas“ įregistravo Banko įstatus, pakeitė ankstesnį UAB „General Financing“ pavadinimą į UAB „GF Bankas“ ir teikia specializuotas paskolų ir terminuotųjų indėlių iš LR gyventojų priėmimo paslaugas.

GF Banko akcininkų struktūra 2023 metų pabaigoje buvo tokia pati kaip ir 2022 m. gruodžio 31 d. ir nesikeitė nuo 2014 metų, kai „Marginalen“ AB įsigijo 100 proc. akcijų.

	Turimų akcijų skaičius	Nuosavybės dalis
„Marginalen“ AB	3 293 100	100,00 %

Vienintelis kontroliuojantis Banko akcininkas yra bendrovė AB „ESCO Marginalen“, įmonės kodas / verslo registracijos Nr. 556096-5765, adresas Box 26134 100 41 Stokholmas. Bendrovė valdo 100 proc. „Marginalen“ AB akcijų.

2023 m. gruodžio 31 d. Banko įstatinis kapitalas buvo lygus 9 549 990 Eur ir buvo sudarytas iš 3 293 100 paprastųjų vardinių akcijų, kurių kiekvienos nominalioji vertė buvo 2,90 Eur. Įstatinio kapitalo struktūra nepasikeitė ir yra tokia pati kaip 2022 m. gruodžio 31 d. Visos akcijos yra visiškai apmokėtos. 2023 ir 2022 m. gruodžio 31 d. Bankas nebuvo įsigijęs savų akcijų. Banko akcijomis nėra viešai prekiaujama.

Banko akcininkas turi įstatyminę teisę patvirtinti šias finansines ataskaitas arba nepatvirtinti jų ir reikalauti vadovybės paruošti naujas finansines ataskaitas.

2. Apskaitos principai

2.1 Atitikimo patvirtinimas bei pagrindas parengimui

Finansinės ataskaitos yra parengtos pagal tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus (TFAS), priimtus taikyti Europos Sąjungoje (ES).

Šios finansinės ataskaitos sudarytos remiantis savikainos principu, išskyrus skolos priemones, vertinamas tikrąja verte kitose bendrosiose pajamose, kurios buvo vertinamos tikrąja verte. Bankas finansinės būklės ataskaitoje turtą ir įsipareigojimus pateikia remiantis turto ir įsipareigojimų likvidumu.

Finansinės ataskaitos yra parengtos remiantis veiklos tęstinumo principu.

Finansinių ataskaitų pateikimo pagrindas

Palyginti su praėjusiais finansiniais metais, Banko apskaitos principai nesikeitė, išskyrus šias TFAS pataisas, kurias Bankas pradėjo taikyti nuo 2023 m. sausio 1 d.:

- **17-asis TFAS „Draudimo sutartys“**

Standartas taikomas 2023 m. sausio 1 d. ar vėliau prasidedantiems metiniams ataskaitiniams laikotarpiais. Tai visiškai naujas draudimo sutartims taikomas apskaitos standartas, apimantis pripažinimo ir vertinimo, pateikimo ir atskleidimo nuostatas. 17-asis TFAS taikomas visų rūšių draudimo sutartims, taip pat tam tikroms garantijoms ir finansinėms priemonėms su savarankiškais dalyvavimo elementais. Bankas neturi paskolų su mirties atveju taikoma nuostata, sutarties vykdymo garantijų ar kitų priemonių, kurioms taikomas 17-asis TFAS, todėl standartas neturi įtakos šioms finansinėms ataskaitoms.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

- **1-ojo TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas“ ir 2-ojo TFAS pareiškimo apie taikomą praktiką pataisos „Informacijos apie apskaitos politiką atskleidimas“**

Pataisos taikomos 2023 m. sausio 1 d. arba vėliau prasidedantiems metiniams ataskaitiniams laikotarpiams. Pataisos taikomos apskaitinių įvertinimų pakeitimams ir apskaitos politikos pakeitimams, padarytiems tokio laikotarpio pradžioje arba vėliau. Pataisose pateikiama nauja apskaitinių įvertinimų apibrėžtis – jie apibrėžiami kaip finansinėse ataskaitose pateikiamos pinigų sumos, kurioms būdingas vertinimo neapibrėžtumas, jei jis nėra susijęs su ankstesnio ataskaitinio laikotarpio klaidų taisymu. Taip pat pataisose paaiškinama, kurie ir kaip apskaitinių įvertinimų pakeitimai skiriasi nuo apskaitos politikos pakeitimo ir klaidų taisymo. Vadovybė įvertino apskaitos politikos atskleidimus ir nusprendė sumažinti atskleidimus apie ilgalaikį turtą (tiek materialųjį, tiek nematerialųjį), nes ši pozicija nėra laikoma reikšminga apskaitos politika.

- **8-ojo TAS „Apskaitos politika, apskaitinių įvertinimų keitimas ir klaidos“ pataisos „Apskaitinių įvertinimų apibrėžtis“**

Pataisos taikomos 2023 m. sausio 1 d. arba vėliau prasidedantiems metiniams ataskaitiniams laikotarpiams. Pataisos taikomos apskaitinių įvertinimų pakeitimams ir apskaitos politikos pakeitimams, padarytiems tokio laikotarpio pradžioje arba vėliau. Pataisose pateikiama nauja apskaitinių įvertinimų apibrėžtis – jie apibrėžiami kaip finansinėse ataskaitose pateikiamos pinigų sumos, kurioms būdingas vertinimo neapibrėžtumas, jei jis nėra susijęs su ankstesnio ataskaitinio laikotarpio klaidų taisymu. Taip pat pataisose paaiškinama, kurie ir kaip apskaitinių įvertinimų pakeitimai skiriasi nuo apskaitos politikos pakeitimo ir klaidų taisymo. Vadovybė atliko standarto taikymo poveikio vertinimą ir mano, kad šios pataisos neturi reikšmingos įtakos finansinėms ataskaitoms.

- **12-ojo TAS „Pelno mokestis“ pataisos „Atidėtasis mokestis, susijęs su turtu ir įsipareigojimais, atsirandantis dėl vieno sandorio“**

Pataisos taikomos 2023 m. sausio 1 d. arba vėliau prasidedantiems metiniams ataskaitiniams laikotarpiams. Leidžiama taikyti anksčiau. TAS pataisomis siaurinama 12-ajame TAS numatytos pirminio pripažinimo išimties taikymo sritis ir paaiškinama, kaip įmonės turi apskaityti atidėtuosius mokesčius, taikomus tokiems sandoriams kaip nuoma ir eksploataavimo nutraukimo įsipareigojimai. Pataisomis paaiškinama, kad dėl to, ar mokėjimai, kuriais padengiamas įsipareigojimas, yra išskaitomi skaičiuojant mokesčius, priimamas sprendimas įvertinus taikomą mokesčių teisę ir atsižvelgus į tai, ar tokie išskaitymai skaičiuojant mokesčius yra priskirtini įsipareigojimui ar susijusiam turto komponentui. Šiomis pataisomis numatoma, kad pirminio pripažinimo išimtis netaikoma sandoriams, dėl kurių pirminio pripažinimo metu atsiranda vienodų apmokestinamųjų ir įkaitomųjų laikinųjų skirtumų. Ji taikoma tik, jeigu pripažįstant nuomos turtą ar nuomos įsipareigojimą (eksploataavimo nutraukimo įsipareigojimą ir eksploataavimo nutraukimo turto komponentą) neatsiranda vienodų apmokestinamųjų ir išskaitomųjų laikinųjų skirtumų. Vadovybė atliko šių pataisų taikymo poveikio vertinimą ir mano, kad pataisos neturi reikšmingos įtakos finansinėms ataskaitoms.

- **12-ojo TAS „Pelno mokestis“ pataisos „Tarptautinė mokesčių reforma – Antrojo ramsčio pavyzdinės taisyklės“**

Pataisos įsigalioja iš karto jas paskelbus, tačiau tam tikri atskleidimo reikalavimai įsigalios vėliau. 2021 m. gruodį Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (EBPO) paskelbė Antrojo ramsčio pavyzdines taisykles, skirtas užtikrinti, kad didelėms tarptautinėms įmonėms būtų taikomas ne mažesnis kaip 15 proc. mokesčio tarifas. 2023 m. gegužės 23 d. TASV paskelbė 12-ojo TAS pataisas „Tarptautinė mokesčių reforma – Antrojo ramsčio pavyzdinės taisyklės“. Pataisomis numatoma privaloma laikina atidėtojo mokesčio, kuris susidaro dėl juridikcinio Antrojo ramsčio pavyzdinių taisyklių ir informacijos atskleidimo reikalavimų įgyvendinimo, apskaitos išimtis, taikoma paveiktiems subjektams dėl galimo pelno mokesčių, apskaičiuojamų pagal Antrojo ramsčio pavyzdines taisykles, poveikio. Pataisomis reikalaujama, kad laikotarpiams, per kuriuos Antrojo ramsčio teisės aktas yra (iš esmės) priimamas, bet neįsigalioja, būtų atskleidžiama žinoma arba pagrįstai numanoma informacija, kuri padeda finansinių ataskaitų vartotojams suprasti pelno mokesčių, apskaičiuojamų pagal Antrojo ramsčio pavyzdines taisykles, poveikį ūkio subjektui. Siekdamas laikytis šių reikalavimų, ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ūkio subjektas turi atskleisti kokybinę ir kiekybinę informaciją apie mokesčių, apskaičiuojamų pagal Antrojo ramsčio pavyzdines taisykles, poveikį. Ataskaitinių metų pelno mokesčio sąnaudų, susijusių su Antrojo ramsčio pavyzdinėmis taisyklėmis, atskleidimo ir informacijos, susijusios su laikotarpiams prieš teisės aktų įsigaliojimą, atskleidimo reikalavimai taikomi 2023 m. sausio 1 d. arba vėliau prasidedantiems metiniams ataskaitiniams laikotarpiams, tačiau nėra reikalaujama jų taikyti 2023 m. gruodžio 31 d. ar vėliau pasibaigiantiems tarpiniams laikotarpiams. Lietuvos Respublikos finansų ministerija, pasinaudodama išimtimi, atidėjo Antrojo ramsčio pavyzdinių taisyklių įgyvendinimą 6 metams. Atsižvelgdamas į patvirtinimo statusą, Bankas nenustatė reikšmingo poveikio finansinėms ataskaitoms.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

Patvirtinti, bet dar neįsigalioję ir anksčiau nepradėti taikyti standartai

- **1-ojo TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas“ pataisos „Įsipareigojimų klasifikavimas į ilgalaikius ir trumpalaikius“**

Pataisos taikomos 2024 m. sausio 1 d. arba vėliau prasidedantiems metiniams ataskaitiniams laikotarpiams. Leidžiama taikyti anksčiau. Remiantis 8-uju TAS, turės būti taikomos retrospektyviai. Pataisomis siekiama paaiškinti 1-ojo TAS principus dėl įsipareigojimų klasifikavimo į ilgalaikius ir trumpalaikius. Pataisomis paaiškinama, ką reiškia teisė atidėti atsiskaitymą, reikalavimas, kad tokia teisė būtų ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, tai, kad vadovybės ketinimas neturi įtakos klasifikavimui į trumpalaikius ir ilgalaikius bei kad sutarties šalies pasirinkimai, kurie gali lemti atsiskaitymą perleidžiant paties ūkio subjekto nuosavybės priemones, neturi įtakos įsipareigojimų klasifikavimui į ilgalaikius ir trumpalaikius. Taip pat pataisose nurodoma, kad įsipareigojimų klasifikavimui įtakos turės tik tokios sutarčių sąlygos, kurių ūkio subjektas turi laikytis finansinių ataskaitų datą arba anksčiau. Taip pat reikalaujama atskleisti papildomą informaciją apie pagal paskolų sutartis kylančius ilgalaikius įsipareigojimus, kuriems taikomos sutarties sąlygos, jeigu sutarties sąlygas būtina įvykdyti per trumpesnį nei dvylika mėnesių po ataskaitinio laikotarpio pabaigos terminą. Vadovybė atliko šių pataisų taikymo poveikio vertinimą ir mano, kad pataisos neturi įtakos finansinėms ataskaitoms.

- **16-ojo TFAS pataisos „Nuomos įsipareigojimas pardavimo ir atgalinės nuomos sandoriuose“**

Pataisos taikomos 2024 m. sausio 1 d. ar vėliau prasidedantiems metiniams ataskaitiniams laikotarpiams. Leidžiama taikyti anksčiau. Pataisomis siekiama patobulinti reikalavimus, kuriuos pardavėjas nuomininkas taiko vertindamas nuomos įsipareigojimą, atsirandantį pardavimo ir atgalinės nuomos sandoriuose pagal 16-ąjį TFAS, tačiau jos nepakeičia nuomos, nesusijusios su pardavimo ir atgalinės nuomos sandoriais, apskaitos. Visų pirma, pardavėjas nuomininkas nustato „nuomos mokėjimus“ arba „peržiūrėtus nuomos mokėjimus“ taip, kad pardavėjas nuomininkas nepripažintų su naudojimo teise, kurią jis išlaiko, susijusio pelno ar nuostolių sumos. Pagal šiuos reikalavimus pardavėjui nuomininkui nedraudžiama pripažinti pelne arba nuostoliuose bet kokio pelno ar nuostolių, susijusių su daliniu ar visišku nuomos sutarties nutraukimu. Pardavėjas nuomininkas taiko šią pataisą pagal 8-ąjį TAS retrospektyviai pardavimo ir atgalinės nuomos sandoriams, sudarytiems po taikymo pirmą kartą datos, kuri yra pirmojo metinio ataskaitinio laikotarpio, kuriuo subjektas 16-ojo TFAS reikalavimus taiko pirmą kartą, pradžia. Standarto pataisos dar nėra patvirtintos, todėl vadovybė nevertino jų įtakos finansinėms ataskaitoms.

- **7-asis TAS „Pinigų srautų ataskaita“ ir 7-asis TFAS „Finansinės priemonės. Atskleidimas“ pataisos „Tiekėjų finansavimo susitarimai“**

Pataisos taikomos 2024 m. sausio 1 d. ar vėliau prasidedantiems metiniams ataskaitiniams laikotarpiams. Leidžiama taikyti anksčiau. Pataisos, kurios papildo galiojančias TFAS nuostatas, reikalauja, kad ūkio subjektas atskleistų informaciją apie tiekėjų finansavimo susitarimų sąlygas. Be to, ūkio subjektai privalo ataskaitinio laikotarpio pradžioje ir pabaigoje atskleisti informaciją apie finansinių įsipareigojimų, atsirandančių pagal tiekėjų finansavimo susitarimus, apskaitines vertes ir straipsnius, kuriuose parodomi šie įsipareigojimai, bei finansinių įsipareigojimų ir straipsnių, už kuriuos finansavimo teikėjai jau atsiskaitė sumokėdami atitinkamas prekybos skolas, apskaitines vertes. Ūkio subjektai taip pat turi atskleisti su pinigų srautais nesusijusių finansinių įsipareigojimų, atsirandančių pagal tiekėjų finansavimo susitarimus, apskaitinių verčių pokyčių, dėl kurių finansinių įsipareigojimų apskaitinių verčių negalima palyginti, įtaką. Be to, pataisomis reikalaujama, kad ūkio subjektas ataskaitinio laikotarpio pradžioje ir pabaigoje atskleistų finansinių įsipareigojimų finansavimo teikėjams ir panašių prekybos mokėtinų sumų, kurios nėra tokių susitarimų dalis, mokėjimo terminų intervalą. ES dar nepatvirtino šių pataisų. Standarto pataisos dar nėra patvirtintos, todėl vadovybė nevertino jų įtakos finansinėms ataskaitoms.

- **21-ojo TAS „Užsienio valiutos kurso pasikeitimo įtaka“ pataisos „Valiutų nekonvertuojamumas“**

Pataisos taikomos 2025 m. sausio 1 d. ar vėliau prasidedantiems metiniams ataskaitiniams laikotarpiams. Leidžiama taikyti anksčiau. Pataisose nurodoma, kaip ūkio subjektas turėtų įvertinti, ar valiuta gali būti konvertuojama, ir kaip turi būti nustatytas valiutų keitimo kursas, kai valiuta negali būti konvertuojama. Valiuta laikoma konvertuojama į kitą valiutą, kai ūkio subjektas gali gauti kitą valiutą per tam tikrą laiką, per kurį galimas įprastas su administravimu susijęs vėlavimas, naudodamasis rinkos arba valiutos kurso mechanizmu, kuriuo sukuriama įgyvendintinos teisės ir vykdytinios prievolės. Jei valiuta negali būti konvertuojama į kitą valiutą, ūkio subjektas privalo nustatyti vertinimo datos keitimo kursą. Nustatydamas keitimo kursą ūkio subjektas turi atspindėti kursą, pagal kurį vertinimo datą vyraujančiomis ekonominėmis sąlygomis rinkos dalyviai sudarytų tvarkingą valiutos keitimo sandorį. Pataisose pažymima, kad ūkio subjektas gali naudoti stebimą valiutos kursą, kurio nereikia koreguoti, arba kitą nustatymo metodą. ES dar nepatvirtino šių pataisų. Standarto pataisos dar nėra patvirtintos, todėl vadovybė nevertino jų įtakos finansinėms ataskaitoms.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

- **10-ojo TFAS „Konsoliduotosios finansinės ataskaitos“ ir 28-ojo TAS „Investicijos į asocijuotąsias įmones ir bendras įmones“ pataisos „Turto pardavimas ar įnašai tarp investuotojo ir jo asocijuotosios įmonės ar bendros įmonės“**

Pataisose analizuojama pripažinta neatitiktis tarp 10-ojo TFAS ir 28-ojo TAS reikalavimų, susijusių su turto pardavimu ar įnašais tarp investuotojo ir jo asocijuotosios ar bendros įmonės. Pagrindinė pataisų pasekmė yra ta, kad visos pajamos ar nuostoliai pripažįstami tada, kai sandoris apima verslą (nepriklausomai nuo to, ar jis vykdomas patronuojamojoje įmonėje ar ne). Dalis pajamų ar nuostolių pripažįstama, kai sandoris apima turtą, kuris neatitinka verslo apibrėžties, net jei šis turtas priklauso patronuojamajai įmonei. 2015 m. gruodį TASV atidėjo įsigaliojimo datą neribotam laikui, laukdama nuosavybės apskaitos metodo tyrimo projekto rezultatų. ES dar nepatvirtino šių pataisų. Vadovybė atliko šių pataisų taikymo poveikio vertinimą ir mano, kad pataisos neturi įtakos finansinėms ataskaitoms, nes Bankas nerengia konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir neturi tokių investicijų.

2.2 Pateikimo ir funkcinė valiuta

Šiose finansinėse ataskaitose skaičiai yra pateikti Lietuvos Respublikos nacionaline valiuta, eurais (Eur), kuri yra Banko funkcinė ir pateikimo valiuta.

Šių finansinių ataskaitų duomenys yra pateikti tūkstančiais Eur, jeigu nenurodyta kitaip.

2.3 Finansinis turtas

2023 ir 2022 m. gruodžio 31 d. Banko finansinį turtą sudarė turtas priskiriamas pinigų ir pinigų ekvivalentų kategorijai, skolos vertybiniai popieriai (obligacijos), paskolos ir kitos gautinos sumos.

Pirminis pripažinimas ir vertinimas

Finansinis turtas pirminio pripažinimo metu skirstomas į vėliau apskaitomą amortizuota savikaina, tikrąją vertę per kitas bendrąsias pajamas, arba tikrąją vertę pelne arba nuostoliuose.

Finansinio turto priskyrimas pirminio pripažinimo metu priklauso nuo sutartinių finansinio turto pinigų srautų savybių ir Banko verslo modelio apibrėžiančio finansinio turto valdymą. Išskyrus prekybos gautinas sumas, kurios neturi reikšmingo finansavimo komponento, Bankas pirminio pripažinimo metu finansinį turtą įvertina tikrąją vertę, pridėjus, kai finansinis turtas nėra apskaitomas tikrąją vertę pelne arba nuostoliuose.

Tam, kad finansinis turtas būtų priskiriamas ir vertinamas amortizuota savikaina arba tikrąją vertę kitose bendrosiose pajamose, pinigų srautai atsirandantys iš finansinio turto turi būti tik pagrindinės sumos ir palūkanų mokėjimai (SPPI) nuo pagrindinės neįvykdytos sumos. Šis vertinimas vadinamas SPPI testu ir atliekamas kiekvienai finansinei priemonei.

Verslo modelis nustato, ar pinigų srautai bus gaunami renkant sutartinius pinigų srautus, parduodant šį finansinį turtą ar naudojant abu variantus.

Nepanaudotų kreditavimo įsipareigojimai apskaitomi nebalansiniuose straipsniuose. 2023 m. gruodžio 31 d. tokie kreditavimo įsipareigojimai sudarė 39 tūkst. Eur (2022 m. gruodžio 31 d. – 69 tūkst. Eur.)

Vėlesnis vertinimas

Po pirminio pripažinimo Bankas finansinį turtą vertina:

- amortizuota savikaina (paskolos ir kitos gautinos sumos);
- tikrąją vertę kitose bendrosiose pajamose, kai nutraukus pripažinimą sukauptas pelnas ar nuostoliai perkeltami į pelną ar (nuostolius) (obligacijos).

2. Apskaitos principai (tęsinys)

Finansinis turtas amortizuota savikaina

Ši kategorija yra aktualiausia Bankui, kuris vertina finansinį turtą amortizuota savikaina, jei tenkinamos abi šios sąlygos:

- finansinis turtas laikomas pagal verslo modelį, kurio tikslas – laikyti finansinį turtą siekiant surinkti sutartyje numatytus pinigų srautus; ir
- dėl sutartinių finansinio turto sąlygų nustatytomis datomis gali atsirasti pinigų srautų, kurie yra tik pagrindinės sumos ir pagrindinės nepadengtosios sumos palūkanų mokėjimai.

Amortizuota savikaina vertinamas finansinis turtas yra apskaitomas naudojant efektyvios palūkanų normos metodą (EIR), atėmus vertės sumažėjimo nuostolius. EIR yra norma, kuri tiksliai diskontuoja apskaičiuotas būsimas pinigų įplaukas per numatomą finansinės priemonės galiojimo laikotarpį arba, prireikus, trumpesnį laikotarpį iki finansinio turto bendrosios balansinės vertės. EIR (o dėl to ir finansinio turto amortizuota savikaina) apskaičiuojama, atsižvelgiant į visas įsigijimo nuolaidas, mokesčius ir išlaidas, kurios yra neatskiriama EIR dalis. Palūkanos apskaičiuotos naudojant efektyvią palūkanų normą yra apskaitomos bendrųjų pajamų ataskaitos straipsniuose „Palūkanų pajamos, apskaičiuotos taikant efektyvios palūkanų normos metodą“ bei „Kitos palūkanų ir panašios pajamos“. Į kitas palūkanų ir panašias pajamas įskaičiuojamos pradelstos, teismo nustatytos palūkanos ir draudimo iš anksto grąžintos palūkanos.

Bankas pripažįsta paskolų palūkanų pajamas, naudodamas pelno normą, kuri yra geriausias pastovios grąžos normos įvertinimas per visą numatomą paskolos galiojimo laikotarpį. Yra vertinamas galimų skirtingų palūkanų normų poveikis įvairiais etapais ir kitos produkto gyvavimo ciklo charakteristikas (įskaitant išankstinius grąžinimus, delspinigius ir mokesčius). Jei mokesčiai dėl finansinio turto pinigų srautų yra peržiūrimi dėl kitų priežasčių nei kredito rizika, toks koregavimas yra įtraukiamas į teigiamą arba neigiamą turto vertės koregavimą bendrųjų pajamų ataskaitoje atitinkamai padidinant arba sumažinant palūkanų pajamas. Pelnas ar nuostoliai apskaitomi bendrųjų pajamų ataskaitoje, kai turto pripažinimas yra nutraukiamas, turtas yra pakeičiamas ar šiam nustatomas vertės sumažėjimas.

Banko finansinis turtas, vertinamas amortizuota savikaina, apima pinigus ir pinigų ekvivalentus, klientams suteiktas paskolas, kitas suteiktas paskolas, kitas gautinas sumas ir trumpalaikį turtą.

Finansinis turtas tikrąja verte kitose bendrosiose pajamose

Bankas priskiria skolos priemones vertinamoms tikrąja verte kitose bendrosiose pajamose, kai tenkinamos abi šios sąlygos:

- priemonė yra laikoma pagal verslo modelį, kurio tikslas pasiekiamas renkant sutartyje numatytus pinigų srautus ir parduodant finansinį turtą;
- finansinio turto sutartinės sąlygos atitinka SPPI testą.

Skolos priemonės, vertinamos tikrąja verte kitose bendrosiose pajamose, vėliau vertinamos tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimo pelną (nuostolius) pripažįstant kitose bendrosiose pajamose. Kai Bankas turi daugiau kaip vieną investiciją į tą patį vertybinį popierių, jos laikomos perleistomis „pirmas į, pirmas iš“ pagrindu.

Nutraukiant pripažinimą, sukauptas pelnas ar nuostoliai, ankstesniais laikotarpiais pripažinti kitose bendrosiose pajamose, perklasifikuojami iš kitų bendrųjų pajamų į pelną ar nuostolius.

Gruodžio 31 d. Bankas turėjo skolos priemonių (obligacijų), vertinamų tikrąja verte kitose bendrosiose pajamose, vėliau vertinamų tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimo pelną (nuostolius) pripažįstant kitose bendrosiose pajamose. Palūkanų pajamos pripažįstamos pelne ar nuostoliuose tokiu pačiu būdu kaip ir amortizuota savikaina vertinamas finansinis turtas.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

Pripažinimo nutraukimas

Finansinio turto (arba, kai taikytina, finansinio turto dalies arba panašaus finansinio turto grupės dalies) pripažinimas yra nutraukiamas (tai yra, jis yra pašalinamas iš Banko finansinės būklės ataskaitos), kai:

- baigiasi sutartyje numatytų teisių į finansinio turto pinigų srautus galiojimo laikas; arba
- Bankas perleidžia sutartyje numatytas teises gauti finansinio turto pinigų srautus; arba prisiima prievolę be reikšmingo uždelsimo sumokėti visus gautus pinigų srautus trečiajai šaliai pagal perleidimo sutartį ir

- a) Bankas perleidžia iš esmės visą su perduoto finansinio turto nuosavybe susijusią riziką ir naudą; arba
- b) Bankas nei perleidžia, nei neišlaiko iš esmės visos su finansinio turto nuosavybe susijusios rizikos ir naudos, bet perleidžia šio finansinio turto kontrolę.

Kai Bankas perleidžia sutartyje numatytas teises gauti finansinio turto pinigų srautą arba sudaro perleidimo sutartį su trečiaja šalimi, yra vertinama, ar ir kokia apimtimi, Bankas išlaiko su šio finansinio turto nuosavybe susijusią riziką ir naudą. Kai Bankas nei perleidžia, nei neišlaiko iš esmės visos su finansinio turto nuosavybe susijusios rizikos ir naudos ir neperleidžia turto kontrolės, turtas yra ir toliau pripažįstamas ta dalimi, su kuria Bankas yra vis dar susijęs. Šiuo atveju Bankas taip pat pripažįsta susijusį įsipareigojimą. Perleistas turtas ir su juo susijęs įsipareigojimas yra vertinami remiantis teisėmis ir įsipareigojimais, kuriuos Bankas išlaikė.

Skirtumo (pelno arba nuostolių) pripažinimo nutraukimas, kai toks skirtumas susidaro tarp bendro finansinio turto pripažintos sumos ir:

- apskaitinių verčių (nustatytų nutraukimo pripažinimo dieną); ir
- gauto atlygio (įskaitant bet kokią įsigytą naują turtą, atėmus naujų įsipareigojimų sumą), pripažįstamas pelnu (nuostoliai) straipsnyje „Pelnas (nuostoliai) dėl paskolų nurašymų ir pardavimų“.

Nutraukiant pripažinimą, sukauptas pelnas ar nuostoliai, ankstesniais laikotarpiais pripažinti kitose bendrosiose pajamose, perklasifikuojami iš kitų bendrųjų pajamų į pelną ar nuostolius.

Kai su Banku susijęs perduotas turtas tampa garantija, toliau kontroliuojama dalis vertinama mažesniąja suma iš apskaitinės turto vertės, ir didžiausios numanomos sumos, kurią Bankui gali tekti sumokėti (garantijos suma).

Visas finansinis turtas arba jo dalis nurašoma tik tada, kai Bankas negali pagrįstai tikėtis atgauti visą finansinį turtą arba jo dalį. Jei nurašoma suma yra didesnė už sukauptą kredito nuostolių sumą, skirtumas pirmiausiai apskaitomas kaip papildomas vertės sumažėjimas, kuriuo vėliau koreguojama bendroji balansinė vertė. Bet kokie vėlesni nurašyto finansinio turto atgavimai yra apskaitomi kaip kreditiniai įrašai finansinio turto vertės sumažėjimo nuostoliuose.

Finansinio turto sutarčių sąlygų keitimas

Kai sutartyje numatyti finansinio turto pinigų srautai yra iš naujo derinami arba kitaip keičiami dėl komercinės restruktūrizavimo veiklos, o ne dėl kredito rizikos ir vertės sumažėjimo, Bankas atlieka vertinimą, kad nustatytų, ar dėl pakeitimų to finansinio turto pripažinimas turi būti nutrauktas.

Jei dėl pakeitimo pinigų srautai iš esmės nesiskiria, kaip nurodyta toliau, pripažinimas nenutraukiamas. Remdamasis pinigų srautų, diskontuotų pagal pradinį EIR, pokytį, Bankas apskaito modifikacijos pelną arba nuostolį tiek, kiek vertės sumažėjimo nuostolis dar nebuvo užfiksuotas.

Finansinio turto vertės sumažėjimas

Bankas pripažįsta tikėtinus kredito nuostolius (ECL) visoms skolos finansinėms priemonėms, kurios nėra vertinamos tikrąja verte per pelną ar nuostolius. ECL yra paremti sutartinių gautinų pinigų srautų ir pinigų srautų, kuriuos Bankas tikisi gauti, skirtumu, diskontuotu taikant pradinę efektyvią palūkanų normą. ECL yra pripažįstami trimis etapais (1 lentelė). Kredito pozicijoms, kurių kredito rizika nuo pirminio pripažinimo nėra reikšmingai padidėjusi, ECL apskaičiuojamas kredito nuostoliams, atsirandantiems dėl įsipareigojimų neįvykdymo įvykių, galimų per ateinančius 12 mėnesių (12 mėnesių ECL, 1 etapas). Siekiant nustatyti, kurios 1 etapo paskolos turi reikšmingai padidėjusią kredito riziką (2 etapas), visos portfelyje esančios paskolos yra padalinamos į 10 grupių pagal jų rizikos lygį sandorio sudarymo metu (rizikos lygis yra nustatomas naudojantis logistinės regresijos modeliais) kiekvienos paskolos pirminio pripažinimo metu ir kiekvienai paskolai yra perskaičiuojama jos mokumo tikimybė su naujausiais turimais duomenimis. Jeigu paskolos rizikos lygis pablogėja (pasikeičia bent vienu lygiu į grupę su didesniu rizikos lygiu), palyginti su vertinimo metu buvusiu, ji priskiriama prie paskolų su reikšmingai padidėjusia kredito rizika.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

Jei paskola patenka į dešimtąją rizikos grupę, ji iš karto priskiriama prie paskolų su reikšmingai padidėjusia kredito rizika (2 etapas).

Bankas taip pat vertina, kad paskolų kredito rizika nuo pirminio pripažinimo yra reikšmingai padidėjusi (2 etapas), kai:

- sutartiniai mokėjimai yra pradelsti nuo 30 iki 89 dienų, arba buvo pradelsti daugiau kaip 30 dienų per pastaruosius 6 mėnesius;
- paskola buvo restruktūrizuota;
- klientas per pastarąsias 30 dienų neįvykdė žodinio susitarimo sumokėti skolą arba gauta reikšminga informacija jog klientas ateityje negalės mokėti įmokų;
- kliento mokėjimai per pastarąsias 90 dienų buvo atidėti (laikotarpiui, kuriuo skaičiuojamos tik palūkanos);
- žinomi kiti faktoriai, kurie, Banko požiūriu, rodo reikšmingą rizikos padidėjimą.

Reikšmingai padidėjusios rizikos (2 etapas) paskolų vertės sumažėjimas formuojamas kredito nuostolių sumai, kurių tikimasi per likusį kredito pozicijos galiojimo laikotarpį, neatsižvelgiant į įsipareigojimų neįvykdymo laiką (galiojimo laikotarpio ECL). Bankas laiko, kad skolininkas neįvykdė savo įsipareigojimų, susijusių su finansiniu turtu, jei:

- įsipareigojimai, susiję su finansiniu turtu, yra pradelsti bent 90 dienų iš eilės;
- patvirtinta skolininko mirtis;
- skolininkas paskelbė bankrotą;
- patvirtintas sukčiavimo atvejis;
- kreditinių įsipareigojimų (paskolų, kurios restruktūrizavimo metu jau buvo pradelstos) restruktūrizavimo atveju.

1 lentelė. Portfelio struktūra

Veiksnių kredito pozicijos (1 etapas)	Reikšmingai padidėjusi kredito rizika (2 etapas)	Neveiksnių kredito pozicijos (3 etapas)
12 mėnesių ECL	Galiojimo laikotarpio ECL	Galiojimo laikotarpio ECL arba 100 proc. vertės sumažėjimas

Finansinis turtas nurašomas, tik tais atvejais, kai nėra galimybių susigrąžinti sutartinius pinigų srautus, kai skolininkas miršta ir jo turtinės teisės bei prievolės nepereina, ar nėra priimamos paveldėtojų, dėl to, kad miręs asmuo neturėjo jokio kilnojamojo ar nekilnojamojo turto, kuris galėjo būti paveldimas, ar jo nepakako reikalavimams padengti perimto turto apimtims, pasibaigia fizinio asmens bankroto procedūra, įsigaliojusiu Teismo sprendimu, taip pat sukčiavimo byloje, kai sueina ikiteisminio tyrimo senatis, numatyta LR baudžiamajame kodekse, o kaltas asmuo, per tyrimo eigos laikotarpį nebūna nustatytas.

Bankas apskaičiuoja tikėtinus kredito nuostolius, remdamasis tikimybėmis įvertintais scenarijais, kad būtų galima įvertinti numatomus grynuosius pinigų srautų trūkumus, diskontuotus EIR. Pinigų srautų trūkumas yra skirtumas tarp pinigų srautų, kurie turėtų būti sumokėti Bankui pagal sutartį, ir pinigų srautų, kuriuos Bankas tikisi gauti.

Pagrindiniai naudojami elementai, skaičiuojant tikėtinus kredito nuostolius, yra šie:

- PD (angl. *probability of default*) – kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo tikimybė, apskaičiuota Banko istoriniais 7 metų duomenimis (2016 m. rugsėjis – 2023 m. rugsėjis). PD yra vertinami atskirai 3 skirtingiems paskolų segmentams: paskoloms grynaisiais, paskoloms pavedimu į kliento sąskaitą ir pirkinį finansavimui.

- EAD (angl. *exposure at default*) – skolinimo pozicijos dydis įsipareigojimų neįvykdymo momentu (pagrindinė kredito dalis, sandorio sudarymo mokestis, tvarkymo mokestis ir sukauptos palūkanos).

- LGD (angl. *loss given default*) – kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo sąlygotas nuostolis, apskaičiuotas Banko istoriniais 7 metų duomenimis (2016 m. rugsėjis – 2023 m. rugsėjis). Jis pagrįstas sutartinių pinigų srautų skirtumu nuo to, kiek skolintojas tikisi atgauti neįvykdymo atveju.

Apskaičiuodamas tikėtinus kredito nuostolius, Bankas atsižvelgia į labiausiai tikėtiną scenarijų (daroma prielaida, kad ateities makroekonominiai pokyčiai atitiks Lietuvos banko skelbiamas naujausias ekonomines prognozes) ir streso atvejo scenarijų, nurodytą Lietuvos banko 2023 metais paskelbtoje „2023 m. finansinio stabilumo apžvalga“. Taip pat naudojamas labai nepalankus scenarijus (pagal Lietuvos banko 2023 metais paskelbtą „2023 m. finansinio stabilumo apžvalga“), kurio poveikis galutiniams rezultatui yra 20 proc.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

Jeigu vėlesniu laikotarpiu turto vertės sumažėjimo nuostoliai sumažėja ir šis sumažėjimas gali būti siejamas tiesiogiai su įvykiu, įvykusi po vertės sumažėjimo pripažinimo, anksčiau pripažintas vertės sumažėjimas yra atstatomas. Bet kuris vertės sumažėjimo atstatymas yra pripažįstamas bendrųjų pajamų ataskaitoje tiek, kad turto apskaitinė vertė neviršytų amortizuotos vertės atstatymo dieną.

Kartais Bankas, reaguodamas į skolininko finansinius sunkumus, suteikia nuolaidas ar pakeičia pradinės paskolų sutarčių sąlygas.

Bankas laiko paskolą restruktūrizuota, kai tokie pakeitimai yra atliekami dėl dabartinių ar tikėtinų skolininko finansinių sunkumų, ir Bankas nebūtų atlikęs tokių pakeitimų, jei skolininkas būtų finansiškai pajėgus. Veiksniai, rodantys finansinius sunkumus, apima įsipareigojimų nevykdymą arba reikšmingus kitus Skolų išieškojimo skyriaus pastebėjimus skolininko atžvilgiu. Restruktūrizavimas gali apimti mokėjimo termino pratęsimą ir naujas paskolos sutarties sąlygas. Persvarčius sąlygas, bet koks vertės sumažėjimas vertinamas naudojant pradinę EIR, apskaičiuotą prieš pakeičiant sąlygas. Banko politika yra tinkamai stebėti visas restruktūrizuotas paskolas, kad būtų užtikrinta, jog ateityje mokėjimai ir toliau bus vykdomi.

Restruktūrizuotos paskolos klasifikuojamos tarp 1–3 rizikos lygių atsižvelgiant į pradelstų dienų skaičių ir dienų skaičių nuo restruktūrizavimo datos.

Kai paskola persvarstoma arba pakeičiama, bet nenutraukiamas jos pripažinimas, Bankas taip pat pakartotinai įvertina, ar reikšmingai padidėjo kredito rizika. Bankas taip pat svarsto, ar tokia paskola turi būti klasifikuojama kaip 3 lygio finansinis turtas. Jei paskola buvo pertvarkyta, ji tokia išlieka visą 12 mėnesių trukmės stebėsenos laikotarpį, per kurį skolininkas turi įvykdyti tam tikras sąlygas, kad būtų perkeltas į žemesnės rizikos lygį.

Naudojant Lietuvos statistikos departamento ir Lietuvos banko pateiktus oficialius ekonominius rodiklius, tiesinės regresijos pagalba nustatomi koeficientai, kuriais yra koreguojami tikėtini pinigų srautai ir PD rodikliai. Koeficientai atspindi tikėtinius ekonominius pakilimus ir nuosmukius pagal Lietuvos banko pateikiamas naujausias ekonominių rodiklių prognozes. Pagrindiniai ekonominių koeficientų nustatyme naudojami rodikliai:

- privataus ir valstybinio sektoriaus vartojimas;
- eksportas ir importas;
- infliacija;
- BVP (bendras vidaus produktas);
- bendrosios pajamos;
- nedarbo lygis.

Galutiniame modelyje naudojami rodikliai: nedarbo lygis, infliacija ir privačiojo sektoriaus vartojimas.

Bankas taip pat vertina rinkos situaciją pagal ekonominius sektorius. Klientams, kurie dirba ekonominius nuosmukius patiriančiuose ar padidėjusios makroekonominės rizikos sektoriuose, taikomi griežtesni reikalavimai priimant sprendimą ar tai yra padidėjusios rizikos kredito pozicijos.

Nepanaudotų kreditavimo įsipareigojimų tikėtini kredito nuostoliai

Vertindamas nepanaudotų kreditavimo įsipareigojimų ECL, Bankas įvertina tikėtiną proporcinę kreditavimo įsipareigojimo dalį, kuria bus pasinaudota per tikėtiną kreditavimo įsipareigojimo galiojimo laikotarpį. Tuomet ECL yra grindžiamas numatomų grynujų pinigų srautų trūkumų dabartine verte, jei paskola pasinaudojama, remiantis keturiais tikimybėmis įvertintais scenarijais.

Tikimybės įvertinti pinigų srautų trūkumai diskontuojami paskolai taikoma EIR. ECL kreditavimo įsipareigojimams pripažįstami atidėjinių straipsnyje.

Atidėjins gautinų sumų iš kitų kredito įstaigų ir vyriausybės obligacijų tikėtiniems kredito nuostoliams

Gautinų sumų iš kitų kredito įstaigų ir vyriausybės obligacijų ECL apskaičiuojami pagal šią formulę:

$ECL = PD \times EAD \times LGD$, kur:

- PD – kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo tikimybė, apskaičiuota naudojant „Standard & Poor“ ir „Moody“ reitingais pagrįstą vidinę sistemą;
- EAD – skolinimo pozicijos dydis įsipareigojimų neįvykdymo momentu, paskolos dydis, įskaitant amortizaciją, atidėjinių skaičiavimo momentu;
- LGD – kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo sąlygotas nuostolis, kurio įvertis lygus 100 proc., nes netaikoma jokia užtikrinimo priemonė ir nesudarytas potencialių kreditorių sąrašas įsipareigojimų neįvykdymo atveju.
- Tokios rūšies ECL yra skaičiuojami didesnėms nei 10 tūkst. Eur sumoms.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.4 Finansiniai įsipareigojimai

Pirminis pripažinimas ir vertinimas

Finansinių įsipareigojimų kategorijai priskiriami Banko klientų indėliai, finansinės skolos, nuomos įsipareigojimai ir kitos mokėtinos sumos. Visi finansiniai įsipareigojimai pirminio pripažinimo metu yra pripažįstami tikrąja verte, o gautų paskolų ir kitų įsiskolinimų atveju – atėmus tiesiogiai priskirtinas sandorio išlaidas.

Vėlesnis vertinimas

Finansinių įsipareigojimų vertinimas priklauso nuo jų priskyrimo, kaip aprašyta toliau:

Finansiniai įsipareigojimai apskaitomi tikrąja verte pelne ar nuostoliuose

Finansiniai įsipareigojimai, apskaitomi tikrąja verte pelne ar nuostoliuose, apima finansinius įsipareigojimus, laikomus prekybai, ir finansinius įsipareigojimus, kurie buvo priskirti pirminio pripažinimo metu kaip vertinami tikrąja verte pelne ar nuostoliuose. Tokie įsipareigojimai yra klasifikuojami kaip laikomi prekybai. 2023 ir 2022 m. gruodžio 31 d. Bankas nepriskyrė jokių finansinių įsipareigojimų prie vertinamų tikrąja verte pelne ar nuostoliuose.

Finansiniai įsipareigojimai apskaitomi amortizuota savikaina

Šiai kategorijai priskiriami klientų trumpalaikiai ir ilgalaikiai indėliai, gautos paskolos ir kitos mokėtinos sumos. Po pirminio pripažinimo finansiniai įsipareigojimai yra vertinami amortizuota savikaina, taikant efektyvios palūkanų normos metodą (EIR). Finansinių įsipareigojimų pripažinimas yra nutraukiamas, kai jie įvykdyti, anuliuoti arba pasibaigė.

Indėliai, paskolos ir kitos mokėtinos sumos

Po pirminio pripažinimo indėliai, paskolos ir kitos mokėtinos sumos yra apskaitomos amortizuota savikaina naudojant efektyvios palūkanų normos metodą (EIR). Pelnas ir nuostoliai yra pripažįstami bendrųjų pajamų ataskaitoje, kai įsipareigojimai yra nurašomi arba amortizuojami.

Amortizuota savikaina apskaičiuojama atsižvelgiant į nuolaidą ar priemoką įsigyjant, taip pat mokesčius ar išlaidas, kurios yra neatskiriama EIR dalis. EIR amortizacija įtraukiama į palūkanų sąnaudų straipsnį bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Pripažinimo nutraukimas

Finansinio įsipareigojimo pripažinimas nutraukiamas, kai jis yra padengiamas, atšaukiamas ar baigiasi jo terminas. Kai vienas esamas finansinis įsipareigojimas pakeičiamas kitu įsipareigojimu tam pačiam skolintojui, bet iš esmės kitomis sąlygomis, arba kai esamo įsipareigojimo sąlygos iš esmės pakeičiamos, toks pokytis laikomas pirminio įsipareigojimo nutraukimu ir naujo įsipareigojimo atsiradimu. Skirtumas tarp atitinkamų balansinių verčių pripažįstamas bendrųjų pajamų ataskaitoje.

2.5 Nuoma

Bankas kaip nuomininkas

Pagal nuomos sutartis į apskaitą yra traukiamas naudojimo teise valdomas turtas ir susijęs įsipareigojimas tada, kai Bankas gali pradėti naudotis nuomojamu turtu. Kiekvienas nuomos mokėjimas yra paskirstomas tarp įsipareigojimų ir palūkanų sąnaudų. Palūkanų sąnaudos yra pripažįstamos per nuomos laikotarpį. Nuomos mokėjimai yra diskontuojami naudojant Banko skolinimosi palūkanų normą. Visoms nuomos sutartims, išskyrus trumpalaikės ir mažaverčio turto nuomos sutartis, Bankas taiko vieną pripažinimo ir vertinimo metodą. Bankas pripažįsta nuomos įsipareigojimą mokėti nuomos įmokas ir naudojimo teise valdomą turtą, pagal kurį suteikiama teisė naudotis pagrindiniu turtu.

Naudojimo teise valdomas turtas

Pradžios datą (t. y. datą, nuo kurios pagrindinis turtas pradėtas naudoti) Bankas pripažįsta naudojimo teise valdomą turtą. Naudojimo teise valdomas turtas apskaitomas įsigijimo savikaina atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir vertės sumažėjimą pakoregavus dėl nuomos įsipareigojimo pakartotinio įvertinimo. Naudojimo teise valdomo turto įsigijimo savikaina apima nuomos įsipareigojimų pirminio vertinimo sumą, pirmines tiesiogines išlaidas, nuomos mokesčius pradžios datą arba iki jos, atėmus bet kokias gautas nuomos paskatas. Toliau nurodyta, kaip naudojimo teise valdomo turto nusidėvėjimas per visą nuomos laikotarpį skaičiuojamas pagal tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą:

2. Apskaitos principai (tęsinys)

Patalpos	nuo 2 iki 5 metų
Transporto priemonės	nuo 3 iki 5 metų

Nuomos įsipareigojimai

Pradžios datą Bankas pripažįsta nuomos įsipareigojimus, apskaitomus nuomos įmokų, kurios turės būti sumokėtos per nuomos laikotarpį, dabartine verte. Nuomos įmokos apima fiksuotas įmokas (įskaitant prilygintas fiksuotoms įmokoms) atėmus bet kokias gautinas nuomos paskatas, kintamas nuomos įmokas, kurios priklauso nuo indekso ar normos, ir sumos, kurios turėtų būti sumokėtos pagal likvidacinės vertės garantijas.

Tokios nuomos įmokos taip pat apima pasirinkimo pirkti sandorio vykdymo kainą, jei yra pagrįstai žinoma, kad Bankas ta pasirinkimo teise pasinaudos, ir baudas už nuomos nutraukimą, jeigu daroma prielaida, kad per nuomos laikotarpį Bankas pasinaudos pasirinkimo teise nutraukti nuomą. Kintamos nuomos įmokos, kurios nepriklauso nuo indekso ar normos, pripažįstamos sąnaudomis (nebent jos yra patiriamos atsargoms pagaminti) laikotarpiu, kuriuo įvyksta įvykis ar atsiranda sąlyga, dėl kurių mokami šie mokesčiai.

Bankas negali lengvai nustatyti nuomos sutartyje numatytos palūkanų normos, todėl ji taiko priskaitytiną skolinimosi palūkanų normą (IBR) nuomos įsipareigojimams įvertinti. IBR (angl. *Incremental Borrowing Rate*) – palūkanų norma, kurią Bankas turėtų mokėti, kad su panašiomis garantijomis panašiam laikotarpiui pasiskolintų lėšų, būtinų turtui, kurio vertė panaši į naudojimo teise valdomo turto vertę, įsigyti panašiomis ekonominėmis sąlygomis. IBR norma reguliariai peržiūrima. Po pradžios datos nuomos įsipareigojimų suma didinama atsižvelgiant į padidėjusią palūkanų normą ir sumažinama sumokėtų nuomos įmokų suma. Be to, balansinė nuomos įsipareigojimų suma yra vertinama pakartotinai, jeigu atliekami tam tikri koregavimai, pasikeičia nuomos laikotarpis ar nuomos įmokos (pvz., būsimų įmokų pakeitimai dėl indekso ar normos, naudojamos tokiems nuomos įmokoms nustatyti, pasikeitimo) arba pasikeičia pasirinkimo teisės pirkti nuomojamą turtą vertinimas.

Banko nuomos įsipareigojimai apskaitomi straipsnyje „Nuomos įsipareigojimai“ (žr. 12 pastabą).

Trumpalaikė ir mažaverčio turto nuoma

Bankas taiko pripažinimo išimtį savo trumpalaikiam turtui, kurį sudaro automobilių nuoma. Trumpalaikės nuomos sutartys vertinamos atsižvelgiant į pratęsimo galimybes. Jei ataskaitinę dieną iki nuomos sutarties termino pabaigos yra likę mažiau nei 12 mėnesių, tuomet yra vertinama nuomos sutarties pratęsimo tikimybė. Jei yra labiau tikėtina, jog sutartis bus pratęsta ilgesniam laikotarpiui, prie dabartinio iki sutarties pabaigos likusio laikotarpio papildomai yra pridedamas planuojamas nuomos pratęsimo terminas. Trumpalaikės ir mažaverčio turto (kurio vertė mažesnė nei 5 tūkst. USD) nuomos įmokos pripažįstamos sąnaudomis pagal tiesinį metodą per nuomos laikotarpį.

2.6 Finansinio turto ir įsipareigojimų tikrosios vertės

Tikrosios vertės nustatymo tikslas yra nustatyti kainą, už kurią gali būti apsikeista turtu arba kuria gali būti įskaitytas įsipareigojimas tarp rinkos dalyvių vertinimo dieną ir esant dabartinėms rinkos sąlygomis. Tikroji finansinių priemonių, kuriomis prekiaujama finansų rinkose, vertė nustatoma atsižvelgiant į kotiruojamas rinkos kainas. Finansinio turto įvertinimui naudojamos pirkimo kainos, o įsipareigojimų įvertinimui – pardavimo kainos. Palūkanas uždirbančios finansinės priemonės tikroji vertė nustatoma įvertinus pinigų srautus, diskontuotus rinkos palūkanų normomis, taikomomis panašių terminų ir panašios rizikos priemonėms. Nektiruojamų nuosavybės vertybinių popierių tikroji vertė nustatoma remiantis vertinimo metodais. Šie vertinimo metodai apima tam tikrus vertinimus, kurių dalis priklauso nuo priemonės sudėtingumo ir rinkos duomenimis pagrįstos informacijos prieinamumo.

Tokie metodai remiasi rinkos sąlygomis pastaruoju metu įvykusių sandorių kainomis, panašių popierių rinkos kaina arba pinigų srautų analize. Tikroji finansinio turto (įsipareigojimų) vertė yra atskirai aprašoma finansinių ataskaitų pastabose, jei ji reikšmingai skiriasi nuo apskaitinės vertės.

Tikrąją vertę apskaitomų finansinių priemonių suskirstymui pagal vertinimo metodą yra nustatyti trys duomenų lygiai:

1 lygis: Kotiruojamos rinkos kainos

1 lygio vertinimai atliekami naudojant nekoreguotas identiškų priemonių kotiruojamas rinkos kainas aktyvuose rinkose, kur kotiruojamos kainos yra lengvai prieinamos ir šios kainos atspindi faktiškus ir reguliariai vykdomus rinkos sandorius tarp nesusijusių šalių.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2 lygis: Vertinimo metodai naudojant stebimus duomenis

2 lygio vertinimo metodais apskaičiuota tikroji vertė, kai kintamieji, turintys reikšmingą įtaką tikrajai vertei, yra tiesiogiai ar netiesiogiai prieinami rinkoje. Taikant 2 lygio vertinimo metodus yra naudojami diskontuoti pinigų srautai, pasirinkimo sandorių kainodaros modeliai, naujausi sandoriai ir kitų finansinių priemonių, kurios iš esmės yra tokios pačios, kainos.

Prieinamos reikšmės yra, pavyzdžiui, užsienio valiutų keitimo kursai, vertybinių popierių biržos kainos, rinkos palūkanų normos (LIBOR ir kt.), stebimų pasirinkimo sandorių kainų numanomas svyravimas už tokį patį laikotarpį ir Banko faktiškai įvykdyti sandoriai su viena ar daugiau išorinių sandorio šalių.

3 lygis: Vertinimo metodai naudojant reikšmingas nestebimus duomenis

3 lygio metodais apskaičiuota tikroji vertė, kai žemiausio lygio kintamieji, turintys reikšmingą įtaką tikrajai vertei, neparemti prieinamais rinkos duomenimis. Tokie metodai dažniausiai apima panašių priemonių stebimų duomenų ekstrapoliavimą, istorinių duomenų analizę ar kitų analitinių metodų taikymą.

2.7 Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigus sudaro pinigai, laikomi Lietuvos banke, LR komerciniuose bankuose. Pinigų ekvivalentai yra trumpalaikės, labai likvidžios investicijos, lengvai konvertuojamos į žinomą pinigų sumą. Tokių investicijų pradinis terminas neviršija trijų mėnesių, o vertės pokyčių rizika yra labai nežymi.

Pinigų srautų ataskaitoje pinigus ir pinigų ekvivalentus sudaro lėšos Lietuvos Banke, einamosiose komercinių bankų sąskaitose.

2.8 Pelno mokestis ir atidėtasis pelno mokestis

Pelno mokesčio apskaičiavimas remiasi metiniu pelnu, įvertinus atidėtą pelno mokestį. Pelno mokestis skaičiuojamas pagal Lietuvos mokesčių įstatymų reikalavimus.

Vadovaujantis LR pelno mokesčio įstatymo nuostatomis, apmokestinamasis pelnas apmokestinamas 15 proc. pelno mokesčio tarifu. Papildomu 5 proc. pelno mokesčio tarifu apmokestinama pelno dalis, kuri viršija 2 mln. Eur.

2023 m. gegužės 16 d. įsigaliojo bankams taikomas laikinasis solidarumo įnašas. Šio įnašo suma skaičiuojama nuo grynųjų palūkanų pajamų, kaip tai apibrėžta Laikinojo solidarumo įnašo įstatyme Nr. XIV-1936. Įnašas nėra mokamas, jeigu bankas patyrė nuostolių arba juos patirs sumokėjęs įnašą. Įnašas turi būti mokamas laikotarpiu nuo 2023 m. gegužės 16 d. iki 2024 m. gruodžio 31 d.

Bankas apskaičiavo, ar jis turi prievolę mokėti solidarumo įnašą, ir padarė išvadą, kad 2023 metais jis neturėjo tokios prievolės. Bankas teikia iki 25 000 Eur vertės vartojimo kreditus fiksuotomis palūkanomis, kurioms ECB palūkanų normų didėjimas pastaraisiais metais neturėjo įtakos.

Mokestiniai nuostoliai Lietuvoje gali būti keliami neribotą laiką. Nuo 2014 m. sausio 1 d. perkeliama mokestiniai nuostoliai negali viršyti 70 proc. einamųjų metų apmokestinamo pelno. Nuostoliai iš vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo gali būti keliami 5 metus ir padengiami tik iš tokio paties pobūdžio sandorių pelno.

Atidėtasis mokestis atspindi laikinųjų skirtumų tarp turto ir įsipareigojimų apskaitinės vertės ir jų mokesčių bazės grynąją mokestinę įtaką finansinių ataskaitų datą. Atidėtojo mokesčio turtas ir įsipareigojimai yra vertinami mokesčių tarifu, kuris, kaip tikimasi, bus taikomas laikotarpiu, kuriame bus realizuojamas turtas ar padengiamas įsipareigojimas, atsižvelgiant į mokesčių tarifus, kurie buvo priimti ar iš esmės priimti balanso datą. Atidėtojo mokesčio turtas yra pripažįstamas balanse tiek, kiek Banko vadovybė tikisi, kad jis bus realizuotas artimiausioje ateityje atsižvelgiant į apmokestinamojo pelno prognozes.

Jei tikėtina, kad dalis atidėtojo mokesčio nebus realizuota, ši atidėtojo mokesčio dalis nėra pripažįstama finansinėse ataskaitose. 2020 m. pabaigoje Bankas finansinėse ataskaitose pripažino atidėtojo mokesčio turtą, kuris buvo apskaičiuotas dėl to, kad pradėjus vykdyti bankinę veiklą pasikeitė mokestinis reglamentavimas ir atidėjinių paskoloms sąnaudos tapo leidžiamais atskaitymais. Dėl šios priežasties 2020 m. gruodžio 31 d. buvo apskaičiuotas mokestinis nuostolis, kurio pagrindu pripažintas atidėtojo mokesčio turtas. 2023 m. gruodžio 31 d. visa anksčiau

2. Apskaitos principai (tęsinys)

pripažinto atidėtojo mokesčio suma buvo panaudota.

2.9 Pajamų pripažinimas

Pajamos yra pripažįstamos tuomet, kai yra tikėtina, kad Bankas gaus ekonominę naudą ir kai pajamas galima patikimai apskaičiuoti. Pajamos yra apskaitomos kaupimo principu, kai jos yra uždirbamos.

Vartojimo kreditų palūkanų pajamos yra pripažįstamos kaupimo principu, atsižvelgiant į skolos likutį ir taikant efektyvią palūkanų normą. Skaičiuodama efektyvią palūkanų normą, Bankas įvertina pinigų srautus, atsižvelgdamas į visas paskolos sutartyje nurodytas sąlygas, tačiau neatsižvelgdama į būsimus kredito nuostolius. Į šį skaičiavimą yra įtraukiami visi mokesčiai ir kitos sumos, kurias sutarties šalys sumokėjo arba gavo viena iš kitos, ir kurios yra neatskiriama faktinės palūkanų normos dalis, taip pat visi komisiniai arba nuolaidos.

Bankas skaičiuoja palūkanų pajamas taikydama efektyvią palūkanų normą kito nei sumažėjusios vertės finansinio turto bendrai likutinei vertei (neatėmus vertės sumažėjimo). Kai finansinio turto vertė sumažėja ir dėl šios priežasties jis priskiriamas 3 stadijai, Bankas pripažįsta pajamas taikant efektyvią palūkanų normą finansinio turto amortizuotai savikainai (atėmus vertės sumažėjimą).

Jeigu finansinio turto būklė pagerėja ir jis grąžinamas į 2 arba 1 etapą, Bankas grįžta prie tokio turto pajamų pripažinimo nuo bendros likutinės vertės neatėmus vertės sumažėjimo.

Kitų paslaugų pajamos pripažįstamos, kai sandoris yra baigtas arba jo įvykdymo laipsnis iki finansinių ataskaitų datos gali būti patikimai įvertintas.

Delspinigiai už pavėluotus atsiskaitymus ir kiti įsipareigojimai, susiję su paskolomis, pripažįstami pajamomis, kai yra tikėtina, kad Bankas gaus ekonominės naudos ir kai pajamas galima patikimai apskaičiuoti.

2.10 Sąnaudų pripažinimas

Indėlių palūkanų sąnaudos apskaitoje pripažįstamos kaupimo principu, atsižvelgiant į indėlio sumą ir taikant indėlio sutarties galiojanti palūkanų normą. Kitos veiklos sąnaudos pripažįstamos vadovaujantis kaupimo principu.

Sąnaudų dydis paprastai įvertinamas sumokėta arba mokėtina pinigų suma, įtraukiant neatskaitomą PVM. Tais atvejais, kai numatytas ilgas atsiskaitymo laikotarpis ir palūkanos nėra išskirtos, sąnaudų dydis įvertinamas diskontuojant atsiskaitymo sumą rinkos palūkanų norma.

2.11 Įvertinimų ir vadovybės sprendimų naudojimas rengiant finansines ataskaitas

Remiantis tarptautiniais finansinės atskaitomybės standartais, priimtais taikyti Europos Sąjungoje, vadovybė, rengdama finansines ataskaitas, turi padaryti tam tikrus vertinimus ir prielaidas, kurie turi įtakos turto, įsipareigojimų, pajamų, išlaidų ir neapibrėžtumų atskleidimui.

Toliau pateiktos pagrindinės prielaidos, kurios yra įtakojamos ateities ir kitų įvertinimo sričių neapibrėžtumo balanso sudarymo datą bei kurios gali sąlygoti reikšmingą turto ir įsipareigojimų apskaitinės vertės koregavimą ateinančiais finansiniais metais.

Klientų permokų iš pasibaigusių paskolos sutarčių nurašymas

Bankas apskaito ir nuolat kontroliuoja klientų, neturinčių galiojančių paskolų sandorių permokas. GF bankas, remdamasis „Marginalen“ Grupės darbo su klientų permokomis tvarka bei atsižvelgdamas į bendrąjį 10 metų ieškinio senaties terminą, numatytą LR civiliniame kodekse, kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje vertina permokas pagal jų atsiradimo terminą. Kai nuo permokos gavimo praeina 10 metų ir per šį laiką klientas nesikreipė dėl jos grąžinimo, o Bankui nepavyko gauti patikimos informacijos, reikalingos permokos grąžinimui, permokos pripažinimas gali būti nutraukiamas ir apskaitoma kaip pajamos. Remdamasis vadovybės sprendimu, 2023 metais Bankas nenurašė klientų permokų, nes sumos buvo nereikšmingos.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

Klientams suteiktų paskolų tikėtinų kredito nuostolių nustatymas (arba kitaip – vertės sumažėjimas)

Bankas, siekdamas nustatyti vertės sumažėjimą, nuolat peržiūri turimų paskolų portfelį. Bankas, nustatydamas ar nuostolis dėl paskolų vertės sumažėjimo turėtų būti pripažintas pelne (nuostoliuose), naudoja įvertinimus ar yra stebėjimais pagrįstų duomenų, rodančių, kad yra išmatuojamas įvertintų panašios rizikos Banko skolininkų būsimųjų pinigų srautų sumažėjimas. Šis įvertinimas remiasi istorinės kiekvienos panašios rizikos skolininkų grupės informacijos analize bei aktualia ateities informacija. Kiekvienai panašios rizikos skolininkų grupei nustatomas nuostolingumo koeficientas, ir juo remiantis nustatomas vertės sumažėjimas. Naudojamos prielaidos reguliariai (bent kartą per metus) peržiūrimos, siekiant sumažinti skirtumus tarp nuostolių įvertinimo ir realiai patiriamų nuostolių.

Tikėtinų kredito nuostolių skaičiavime naudojami ekonominių rodiklių istoriniai duomenys bei oficialios ateities prognozės, pateiktos Lietuvos Statistikos Departamento ir Lietuvos Banko, taip įvertinant ateities pinigų srautų didėjimą arba mažėjimą. Pagrindiniai naudojami rodikliai, kurie buvo atrinkti regresinės analizės būdu, yra nedarbo lygis, infliacija ir privačiojo sektoriaus vartojimas. Naudojant šiuos rodiklius nustatomi koeficientai, kuriais remiantis koreguojami ateities pinigų srautai ir atskirų klientų grupių rizikingumo lygiai.

Be to, kitiems TKL vertinimo komponentams vadovybė taiko šiuos įverčius: tikimybės įvertinimą makroekonominiams scenarijams, pinigų srautus po prognozuojamo laikotarpio skaičiuojant LGD ir kt. Darydama šiuos įverčius, vadovybė priima profesinį sprendimą atsižvelgdama į Banko veiklos pobūdį, ankstesnius veiklos rezultatus ir vadovybės profesinę patirtį.

Išsamesnė informacija apie įtrauktas sumas yra nurodyta 5 pastaboje.

Bankinės sistemos „MAMBU“ išlaidų apskaita

2020 m. gegužę Bankas pradėjo naudoti bankinę sistemą „MAMBU“, skirtą indėlių apskaitai. Tai yra programinės įrangos naudojimo sutartis, pasirašyta su trečia šalimi. Vadovybės vertino, ar sutartis patenka į 16-ojo TFAS taikymo sritį.

Sutartis suteikia tik teisę gauti prieigą prie tiekėjo sukurtos programinės įrangos per sutarties galiojimo laiką. Bankas neturi teisės spręsti, kaip programinė įranga turi būti naudojama (pvz., kada ją atnaujinti ar konfigūruoti). Todėl banko Vadovybė nustatė, kad sutartis nepatenka į 16-ojo TFAS taikymo sritį. Be to, Vadovybė vertino, ar sutartis patenka į 38-ojo TAS taikymo sritį. Bankas turi neišimtinės teises pagal sutartį, tačiau neturi sutartinės teisės perimti programinės įrangos valdymą, todėl sutarties išlaidos nebuvo kapitalizuojamos pagal 38-ąjį TAS.

Remiantis atliktu vertinimu, turimos teisės į programinę įrangą nepatenka į 16-ojo TFAS ar 38-ojo TFAS taikymo sritį, todėl sutarties išlaidos apskaitomos kaip bendrosios paslaugų išlaidos, kai jos patiriamos. Bendra „MAMBU“ bankinės sistemos išlaidų suma yra priskiriamos IT ir ryšių sąnaudoms, nurodytoms 14 pastaboje.

Atidėtojo mokesčio turtas

Atidėtojo mokesčio turtas pripažįstamas laikiniejiems skirtumams tokia apimtimi, kokia tikėtinas mokestinės naudos realizavimas per būsimą apmokestinamąjį pelną. Vadovybei tenka priimti sprendimus, kad galėtų nustatyti pripažintino atidėtojo mokesčio turto sumą remdamasi apmokestinamojo pelno suma, kurią tikimasi uždirbti ateinančiais laikotarpiais, ir mokesčių planavimo strategijomis. Atidėtojo mokesčio turtas yra pripažįstamas įvertinant Banko veiklos rezultatų ir apmokestinamojo pelno prognozes.

Dėl būsimų įvykių vertinimams naudotos prielaidos gali keistis. Tokių pokyčių įtaka vertinimams bus pateikta finansinėse ataskaitose, kai jie bus nustatyti. Išsamesnė informacija pateikta 16 pastaboje.

Naudojimo teise valdomas turtas ir nuomos įsipareigojimai

Pagal visas nuomos rūšis, nuomininkas įgyja teisę naudoti turtą nuomos pradžioje.

Bankas pripažįsta nuomą kaip naudojimo teise valdomą turtą ir susijusį įsipareigojimą datą, nuo kurios nuomojamas turtas pradėtas naudoti.

Nustatant, kada nuomos sutartys turi būti apskaitomos naudojimo teise valdomo turto ir nuomos straipsniuose, naudojami šie kriterijai:

- nuomos sutartis galioja ilgiau nei 12 mėnesių;
- bendra nuomos mokėjimų suma yra didesnė nei 5 000 Eur (4 600 Eur);
- jeigu sutartis gali būti pratęsta, daroma prielaida, kad ji bus pratęsta 36 mėn. laikotarpiui.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

Galima karo Ukrainoje įtaka ir ekonominių sankcijų Rusijai ir Baltarusijai įtaka veiklai

Rusijai taikomos ekonominės sankcijos neturi tiesioginės įtakos Banko veiklai dėl Banko pasirinkto veiklos modelio (paskolos neišduodamos įmonėms, kurioms gali kilti rizika dėl ūkio subjektų, kuriems taikomos sankcijos). Bankas teikia vartojimo kreditus tik Lietuvos Respublikos gyventojams (iki 25 tūkst. Eur). Netiesioginė karo ir sankcijų įtaka priklausys nuo bendros makroekonominės įtakos. Kadangi Banko ECL modelis pagrįstas į ateitį orientuotu metodu ir yra nuolat atnaujinamas remiantis naujausiais makroekonominiais rodikliais, juo greitai ir tinkamai reaguojama į reikšmingus makroekonominis pokyčius, kai tik apie juos yra sužinoma. Bankas turi labai stiprią likvidumo poziciją (LCR, NSFR, išgyvenimo perspektyva¹, likvidumo atsvaros pajėgumas²) ir galimybę pasinaudoti Grupės finansavimu (nepanaudota kredito linija, kuri metinių finansinių ataskaitų datą nebuvo panaudota). Kasdien vykdydamas likvidumo stebėseną Bankas užtikrina, kad yra pasirengęs tinkamai reaguoti į būsimus rinkos nuotaikos pokyčius, kurie turės įtakos Banko likvidumui.

Todėl šios finansinės ataskaitos toliau rengiamos remiantis veiklos tęstinumo principu.

Bankas turi priemonių nuolat stebėti klientų, dirbančių pažeidžiamuose makroekonomikos sektoriuose / įmonėse, veiklos rezultatus ir yra pasiruošęs keisti taikomus kreditingumo vertinimo modelius, kai tik viduje bus pastebėti susirūpinimą keliantys ženklai ar apie juos bus viešai paskelbta spaudoje ar kituose oficialiuose šaltiniuose. Bankas neketina prisiimti papildomos kredito rizikos, susijusios su padėtimi Ukrainoje, ir pasirūpins visais įmanomais pakeitimais, kad portfeliai išliktų pelningi.

2.12 Įvykiai po finansinių ataskaitų datos

Poataskaitiniai įvykiai, kurie suteikia papildomos informacijos apie Banko padėtį finansinės būklės ataskaitos dieną (koreguojantys įvykiai), finansinėse ataskaitose yra atspindimi. Poataskaitiniai įvykiai, kurie nėra koreguojantys įvykiai, yra aprašomi pastabose, kai tai yra reikšminga.

¹ Laikotarpis, per kurį streso scenarijaus atveju Bankas gali įgyvendinti tikėtinas pinigų išmokas, susijusias su jo įprasta veikla, papildomai nesiskolindamas rinkoje, tačiau joje parduodamas turimą likvidų turtą.

² Nesuvaržytas turtas arba kiti finansavimo šaltiniai, kuriuos įstaiga gali teisėtai ir praktiškai panaudoti finansinių ataskaitų datą padengti finansavimo poreikius.

3. Pinigai ir pinigų ekvivalentai

	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.
Pinigai komerciniame banke ir AKS, bendrąja verte*	365	3 906
Tikėtini kredito nuostoliai**	-	(1)
Lėšos Lietuvos Banke	23 662	8 411
Iš viso	24 027	12 316

*AKS – automatiniai kasininkų seifai, skirti grynųjų pinigų išdavimui pagal sudarytus finansavimo sandorius 2023 m. kovą Banko vadovybė įvertino AKS naudojimo efektyvumą ir nusprendė atsisakyti savo kanalais teikti paskolas grynaisiais pinigais. Šį sprendimą lėmė dvi pagrindinės priežastys: sąlyginai mažas išduotų tokios rūšies naujų paskolų skaičius, bet kartu didelis IT išteklių, tokioms AKS paslaugoms palaikyti, poreikis. Nuo 2023 m. balandžio 1 d. Bankas nustojo naudoti AKS naujoms paskolos išduoti. Todėl nuo 2023 pabaigos Bankas nelaiko šiuose seifuose grynųjų pinigų.

Lietuvoje įsteigtoms kredito įstaigoms taikomas privalomųjų atsargų reikalavimas – jos privalo centriniame banke laikyti dalį savo lėšų. Tai yra viena iš pinigų politikos priemonių, skirtų stabilizuoti tarpbankines palūkanų normas. Bankui taikomas 1 proc. nuo indėlių privalomųjų atsargų reikalavimas, lėšas laikant Lietuvos banke.

Privalomųjų atsargų reikalavimo suma nustatoma taikant svertinio vidurkio metodą.

Ataskaitinio laikotarpio datą buvo taikomi šie privalomosios atsargos dydžiai: 2023 m. gruodžio 31 d. apskaičiuota minimali privalomoji atsarga siekė 933 tūkst. Eur, 2022 m. gruodžio 31 d. – 652 tūkst. Eur.

** 2023 gruodžio 31 d. komerciniuose bankuose laikomų grynųjų pinigų ECL sudarė 140 Eur. Ši suma nėra parodyta lentelėje, esančioje aukščiau, nes yra nereikšminga.

4. Skolos priemonės, vertinamos tikrąja verte kitose bendrosiose pajamose

2023 metais, atsižvelgdamas į tikimybę, kad nuo 2024 metų ECB mažins palūkanų normas, Bankas pradėjo investuoti perteklinį likvidumą į vyriausybės obligacijas, siekdamas išlaikyti esamą pelningumo lygį. Nors vyriausybės obligacijos (jeigu laikomos iki išpirkimo) suteikia galimybę uždirbti pajamų, jų pagrindinis tikslas yra užtikrinti likvidumo atsargą, kuri galėtų būti parduota bet kuriuo metu ar panaudota kaip užstatas (skolinantis iš LB). Be to, ilgesnio išpirkimo termino obligacijos gali būti parduotos, prireikus koreguoti palūkanų normos riziką bankinėje knygoje (IRRBB), t. y. sutrumpinti turto galiojimo laikotarpį.

Toliau lentelėje atskleistos skolos priemonės 2023 m. gruodžio 31 d.:

Emitentas	Apskaitinė vertė	Nominalioji vertė	Terminas
Lietuvos VVP	2 564	2 500	2026-08-02
Lietuvos VVP	970	1 000	2027-07-13
Iš viso	3 534	3 500	

Skolos priemonių, vertinamų tikrąja verte kitose bendrosiose pajamose, tikėtinų kredito nuostolių (ECL) skaičiavimas paaiškintas apskaitos politikos dalyje „2.3 Finansinio turto vertės sumažėjimas“. 2023 metų pabaigoje skolos priemonių (obligacijų) ECL suapvalintas iki nulio.

5. Suteiktos paskolos ir gautinos sumos

Suteiktų vartojimo kreditų grynąją vertę sudarė:

	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.
Suteikti vartojimo kreditai	123 202	110 926
Tikėtini kredito nuostoliai	(1 903)	(1 376)
Iš viso	121 299	109 550

Vartojimo kreditai suteikiami tik fiziniams asmenims, paskolų valiuta yra euras.

	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.
Kitos suteiktos paskolos	13 552	6 413
Tikėtini kredito nuostoliai	(4)	(2)
Iš viso	13 548	6 411

2023 metais papildoma 7,5 mln. Eur paskola buvo suteikta „Marginalen“ AB (susijusi šalis, Skolininkas) remiantis pasirašyta trumpalaikės paskolos sutartimi. Pagrindinės sutarties sąlygos nesiskiria nuo ankstesnių paskolos sutarčių. Paskola suteikta 5 metų laikotarpiui. Kiekvieną finansinį ketvirtį taikoma kintama palūkanų norma, kuri nustatoma pagal Banko tarpusavio paskolų kainodaros politiką. Paskolų sąlygos atitinka įprastų rinkos sąlygų principus. Remiantis sutartimi, Skolininkas turi grąžinti paskolą dalimis – kartą per ketvirtį palūkanų mokėjimo dieną. Toliau lentelėje pateikti duomenys apie 2023 m. taikytą palūkanų normą, palūkanų pajamas ir likutinę paskolos vertę:

„Marginalen“ suteikta paskola	I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.	2023 m.
Palūkanų norma	4,27 %	4,35 %	5,35 %	5,49 %	
Sukauptos palūkanos, tūkst. (EUR)	98,2	142,46	187,59	191,20	619,45
Likutinė paskolos vertė, tūkst. (EUR)	11 330	13 738	13 645	13 552	13 552

Paskolos grąžinimo datą turi būti grąžinta visa paskola.

Nors Bankas tuo pačiu metu turėjo „Marginalen“ AB suteiktą (25 mln. Eur) kredito liniją, „Marginalen“ AB suteikta paskola yra skirta prisidėti prie Grupės finansavimo kompensuojant Lietuvos ir Švedijos indėlių rinkų palūkanų normų skirtumą (Bankas gali Lietuvoje skolintis palankesnes palūkanų normomis) dėl to nepatiriant palūkanų normos rizikos (kai skolinama kitoms grupės įmonėms, kurių funkcinė valiuta yra euras). Kita vertus, kredito linija gali būti naudojama kaip likvidumo užtikrinimo priemonė, kai nenumatytomis nepalankiomis aplinkybėmis susiduriama su likvidumo trūkumu.

5. Suteiktos paskolos ir gautinos sumos (tęsinys)

Bendras suteiktų vartojimo kreditų vertės sumažėjimo pokytis pateiktas lentelėje žemiau:

	2023 m.	2022 m.
Vertės sumažėjimas sausio 1 d.	1 376	1 107
Vertės sumažėjimas per metus	2 162	1 286
Parduotų paskolų (vertės sumažėjimo atstatymas)	(1 513)	(781)
Nurašytų paskolų (vertės sumažėjimo atstatymas)	(122)	(236)
Vertės sumažėjimas gruodžio 31 d.	1 903	1 376

Paskolos, kurios buvo nurašytos per ataskaitinį laikotarpį, bet kurios vis dar gali būti išieškotos, 2023 m. sudarė 122 tūkst. Eur, 2022 m. – 236 tūkst. Eur.

Sąnaudos susijusios su palūkanas uždirbančiu turtu:

	2023 m.	2022 m.
Kitų suteiktų paskolų vertės sumažėjimas	-	3
Vartojimo kreditų vertės sumažėjimas (atstatymas)	2 162	1 286
3 etapo palūkanų koregavimas pagal 9-ąją TFAS*	(103)	(10)
Suteiktų paskolų vertės sumažėjimas	2 059	1 279

* Įskaitant palūkanas, susijusias su 2023 m. pagal 9-ąją TFAS atliktu 103 tūkst. Eur 3 etapo paskolų koregavimu (2022 m. – 10 tūkst. Eur). * Pagal 9-ojo TFAS gaires Bankas 3 etapo paskoloms palūkanų pajamas apskaito nuo amortizuotos savikainos (vertės po vertės sumažėjimo). Paskolų palūkanų pajamų koregavimas atliekamas koreguojant vertės sumažėjimo sąnaudas, dėl to susidaro skirtumas tarp finansinės būklės ataskaitos vertės sumažėjimo sumos pokyčio ir bendrųjų pajamų ataskaitoje apskaitytų vertės sumažėjimo sąnaudų.

Neveiksnių paskolų pardavimo įtaka bendrai bendrųjų pajamų sumai

	2023 m.	2022 m.
Bendroji paskolų portfelio apskaitinė vertė	3 082	1 694
Tikėtini kredito nuostoliai	(1 513)	(781)
Pardavimo kaina	(1 569)	(913)
Suteiktų paskolų pardavimo pelnas (nuostoliai)	-	-

5. Suteiktos paskolos ir gautinos sumos (tęsinys)

Toliau pateikiamas gautinų vartojamųjų paskolų sumų išsidėstymas pagal terminus, nustatytus paskolų sutartyse:

	2023 m.	2022 m.
Iki vienerių metų	40 212	36 319
1–5 metai	72 863	66 387
Virš 5 metų	8 224	6 844
Gautini vartojimo kreditai, grynąja verte	121 299	109 550

Kredito kokybė pagal finansinio turto klases

Visi Banko vartojimo kreditai pasižymi panašiomis savybėmis ir dėl tikėtinų kredito nuostolių yra vertinami bendrai. Prieš priimdamas sprendimą dėl paskolos suteikimo Bankas surenka visus reikalingus vertinimui duomenis iš verslo valdymo sistemos, išorinių registru, tiesiogiai iš klientų. Jei bent dalis privalomų vertinimui duomenų nėra surenkama, paraiška toliau nevykdoma. Fizinų asmenų mokumui vertinti Bankas taiko vidinę statistinę reitingavimo sistemą, bei papildomas rizikos vertinimo taisykles, kurios iš surinktų duomenų vertina kliento kredito istoriją, mėnesio pajamas, turimus įsipareigojimus, įsipareigojimų ir pajamų santykį ir su tuo susijusius kitus rodiklius. Sudarant sutartį šeimos reikmėms taip pat vertinami ir sutuoktinio pajamos bei įsipareigojimai, susituokę asmenys be sutuoktinio gali sudaryti sutartį tik asmeniniams poreikiams. Vertinamas ne tik pats klientas, tačiau ir kiekviena konkreti suma, sutarties laikotarpis, tokiu būdu atmetant rizikingus Bankui variantus ir klientui pateikiant tik Bankui tinkamo rizikingumo pasiūlymus.

Išduotų paskolų rizika pirmus tris mėnesius matuojama taikant ankstyvos rizikos rodiklį (IP), nuo trečio mėnesio ir aukštos rizikos rodiklį (HR), kurie leidžia nuolat stebėti išduotų paskolų riziką. Be bendros portfelio rizikos matuojama ir atskirų produktų, partnerių rizika, pagal poreikį galima vertinti riziką bet kuriam apibrėžtam segmentui.

Pagal 9-ojo TFAS reikalavimus paskolos skirstomos į šiuos etapus: 1 etapą – paskolos yra veiksnios, 2 etapą – paskolos yra veiksnios, bet su padidėjusia rizika kredito rizika po pirminio pripažinimo, bei 3 etapą – paskolos yra neveiksnios.

Paskolos papildomai skaidomos pagal pradelstą įmokų sumokėjimo laiką į homogenines grupes kas 30 vėlavimo dienų (1-29, 30-59 ir t. t.), kurios leidžia operatyviai įvertinti portfelio kokybės pokyčius. Jei klientai vėluoja iki 90 dienų, jų reikalaujama padengti tik pavėluotas sumokėti įmokas ir delspinigius, kai klientai vėluoja sumokėti įmokas daugiau kaip 90 dienų ir tokios įmokos sudaro daugiau nei 10 proc. paskolos, jų gali būti reikalaujama nedelsiant grąžinti visą paskolos likutį ir delspinigius.

Toliau lentelėje pateikiamas suteiktų vartojimo kreditų po vertės sumažėjimo įvertinimo paskirstymas pagal vidines Banko rizikos grupes 2023 m. gruodžio 31 d.

2023 m. gruodžio 31 d.	Nepradelstos paskolos	Pradelstos paskolos			Iš viso
		Maža rizika (vėlavimai iki 30 d.)	Didesnė rizika (vėlavimai 30–90 d.)	Didelė rizika (vėlavimai virš 90 d.)	
Vartojimo kreditai, grynąja verte	109 558	9 315	2 173	253	121 299
Kitos paskolos, grynąja verte	13 548	-	-	-	13 548

5. Suteiktos paskolos ir gautinos sumos (tęsinys)

Toliau lentelėje pateikiamas suteiktų vartojimo kreditų po vertės sumažėjimo įvertinimo paskirstymas pagal vidines Banko rizikos grupes 2022 m. gruodžio 31 d.:

2022 m. gruodžio 31 d.	Nepradelstos paskolos	Pradelstos paskolos			Iš viso
		Maža rizika (vėlavimai iki 30 d.)	Didesnė rizika (vėlavimai 30–90 d.)	Didelė rizika (vėlavimai virš 90 d.)	
Vartojimo kreditai, grynąja verte	99 506	8 055	1 715	274	109 550
Kitos paskolos, grynąja verte	6 412	-	-	-	6 412

Vartojimo kreditų portfelio sudėtis, neatėmus tikėtinus kredito nuostolius, pagal etapus ir rizikos lygius 2023 ir 2022 metais:

2023 m. gruodžio 31 d.	1 etapas	2 etapas	3 etapas	Iš viso
Nepradelstos paskolos	88 030	22 096	319	110 445
Maža rizika (vėlavimai iki 30 d.)	4 545	4 570	386	9 501
Didesnė rizika (vėlavimai 30–90 d.)	-	1 588	800	2 388
Didžiausia rizika (vėlavimai virš 90 d.)	-	2	866	868
Iš viso	92 575	28 256	2 371	123 202

2022 m. gruodžio 31 d.	1 etapas	2 etapas	3 etapas	Iš viso
Nepradelstos paskolos	84 362	15 642	127	100 131
Maža rizika (vėlavimai iki 30 d.)	4 307	3 679	234	8 220
Didesnė rizika (vėlavimai 30–90 d.)	-	1 268	549	1 817
Didžiausia rizika (vėlavimai virš 90 d.)	-	1	757	758
Iš viso	88 669	20 590	1 667	110 926

5. Suteiktos paskolos ir gautinos sumos (tęsinys)

Vartojimo kreditų portfelio vertės, neatėmus tikėtinų kredito nuostolių, pasikeitimas 2023 ir 2022 metais:

Portfelio vertė prieš vertės sumažėjimą	1 etapas	2 etapas	3 etapas	Iš viso
2022 m. gruodžio 31 d. likučiai	88 669	20 590	1 667	110 926
Naujos paskolos	66 210	-	-	66 210
Perkėlimas į 1 etapą	18 193	(18 187)	(6)	-
Perkėlimas į 2 etapą	(40 639)	41 814	(1 175)	-
Perkėlimas į 3 etapą	(292)	(5 324)	5 616	-
Paskolų pardavimas	-	-	(3 082)	(3 082)
Paskolų nurašymai	-	-	(122)	(122)
Grąžinimai ir kiti pakeitimai	(39 566)	(10 637)	(527)	(50 730)
2023 m. gruodžio 31 d. likučiai	92 575	28 256	2 371	123 202

Portfelio vertė prieš vertės sumažėjimą	1 etapas	2 etapas	3 etapas	Iš viso
2021 m. gruodžio 31 d. likučiai	65 201	17 748	786	83 735
Naujos paskolos	72 339	-	-	72 339
Perkėlimas į 1 etapą	19 564	(19 564)	-	-
Perkėlimas į 2 etapą	(33 472)	33 643	(171)	-
Perkėlimas į 3 etapą	(281)	(2 919)	3 200	-
Paskolų pardavimas	-	-	(1 694)	(1 694)
Paskolų nurašymai	-	-	(236)	(236)
Grąžinimai ir kiti pakeitimai	(34 682)	(8 318)	(218)	(43 218)
2022 m. gruodžio 31 d. likučiai	88 669	20 590	1 667	110 926

5. Suteiktos paskolos ir gautinos sumos (tęsinys)

Toliau lentelėje parodytas vartojimo kreditų portfelio tikėtinių kredito nuostolių judėjimas 2023 ir 2022 metais:

Tikėtini kredito nuostoliai	1 etapas	2 etapas	3 etapas	Iš viso
2022 m. gruodžio 31 d. likučiai	405	284	687	1 376
Naujos paskolos	436	-	-	436
Perkėlimas į 1 etapą	274	(273)	(1)	0
Perkėlimas į 2 etapą	(296)	546	(250)	-
Perkėlimas į 3 etapą	(7)	(84)	91	-
Paskolų pardavimas	-	-	(1 513)	(1 513)
Paskolų nurašymai	-	-	(122)	(122)
Vertės sumažėjimo pasikeitimas	(291)	(81)	2 098	1 726
Paskola 2023 m. gruodžio 31 d.	521	392	990	1 903

Tikėtini kredito nuostoliai	1 etapas	2 etapas	3 etapas	Iš viso
2021 m. gruodžio 31 d. likučiai	290	222	595	1 107
Naujos paskolos	434	-	-	434
Perkėlimas į 1 etapą	269	(269)	-	-
Perkėlimas į 2 etapą	(248)	284	(36)	-
Perkėlimas į 3 etapą	(7)	(47)	54	-
Paskolų pardavimas	-	-	(781)	(781)
Paskolų nurašymai	-	-	(236)	(236)
Vertės sumažėjimo pasikeitimas	(333)	94	1 091	852
Paskola 2022 m. gruodžio 31 d.	405	284	687	1 376

6. Išankstiniai apmokėjimai

	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.
Išankstiniai apmokėjimai tiekėjams pagal paslaugų sutartis	2	21
Užstatai tiekėjams pagal patalpų nuomos sutartis	76	122
Būsimųjų laikotarpių sąnaudos	336	316
Iš anksto sumokėtas pelno mokestis	-	118
Kita	30	41
Iš viso	444	618

7. Kitos gautinos sumos ir trumpalaikis turtas

	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.
Gautinos sumos iš partnerių (gautinos sumos už paskolų pardavimus, pajamos už suteiktas draudimo tarpininkavimo paslaugas, kiti klientai)	420	273
Gautinos sumos pagal paskolų mokėjimą grafikų įmokų surinkėjų (partnerių) iš klientų surinktas, bet Bankui dar nepervestas įmokas	58	45
Kitas trumpalaikis turtas	-	5
Iš viso	478	323

8. Finansinės skolos ir klientų indėliai

	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.
Klientų trumpalaikiai indėliai	120 381	94 229
Klientų taupomosios sąskaitos	12 977	7 482
Kiti finansiniai įsipareigojimai (partneriams)	149	103
Iš viso	133 507	101 814

2023 m. Bankas, siekdamas toliau didinti gyventojų indėlių portfelį, toliau siūlė konkurencingas palūkanų normas už indėlius.

Kasmetinio finansavimo planavimo proceso metu Bankas pratęsė kas metus automatiškai atnaujinamos paskolos (toliau – RFC, angl. *Revolving Credit Facility*) sutartį su patronuojančiąja įmone ir nustatė 25 mln. Eur kredito linijos limitą. Šis limitas yra naudojamas kaip papildoma likvidumo užtikrinimo priemonė nenumatytiems likvidumo poreikiams. 2023 metų pabaigoje, kaip ir 2022 metų pabaigoje, visa RFC suma nebuvo panaudota.

Kasmet peržiūrimas „Marginalen“ AB siunčiamas patvirtinimo laiškas ir nustatomi toliau nurodyti rodikliai, kuriuos Bankas turi vykdyti ir kurie, palyginti su 2022 metais, neapsikeitė:

- palūkanų padengimo rodiklis (angl. *Interest Coverage Ratio*) > 1,50
- nuosavybės koeficientas (angl. *Equity Ratio*) > 15 %
- paskolos ir turto vertės santykis (angl. *Loan to Value*) < 50%

Nustatytus rodiklius Bankas vykdė 2023 ir 2022 metais.

Kitus finansinius įsipareigojimus partneriams sudaro skolos už 2023 m. gruodžio 31 d. sudarytus finansavimo sandorius bei gruodžio mėnesio mokėtini komisiniai atlyginimai partneriams pagal bendradarbiavimo sutartis.

9. Klientų indėliai

Mažmeniniai indėliai	2023 m.	2022 m.
Klientų taupomosios sąskaitos	12 977	-
Terminuotieji indėliai, kurių pradinis terminas yra trumpesnis nei vieni metai	8 649	7 913
Terminuotieji indėliai, kurių pradinis terminas yra vieni metai ir daugiau	109 051	92 152
Sukauptos indėlių palūkanos	2 651	1 512
Banko sąskaitos (techninės klientų sąskaitos)	30	134
Iš viso klientų indėlių	133 358	101 711

9. Surinkti klientų indėliai (tęsinys)

Visi indėliai priimami tik eurais ir tik iš Lietuvos gyventojų. Remiantis Lietuvos Respublikos teisės aktais, indėlius draudžia bendrovė „Indėlių ir investicijų draudimas“. Draudimo išmokos suma vienam indėlininkui yra 100 000 Eur. Bankas priima trumpalaikius indėlius ir siūlo klientams taupomosios sąskaitos paslaugą. 2023 m. sausį pradėjus siūlyti šį produktą, jo populiarumas labai išaugo dėl konkurencingų palūkanų normų ir galimybės įnešti / išimti pinigus be jokių apribojimų ir neprarandant sukauptų palūkanų normų. Už terminuotuosius indėlius Bankas moka klientams fiksuotas palūkanas. Dažniausiai Bankas moka didesnę palūkanų normą už ilgesnio laikotarpio indėlius, nes jie užtikrina didesnę stabilumą ir mažina Banko patiriamą palūkanų normos riziką. 2023 m. pabaigoje šis metodas buvo pakeistas atsižvelgiant į tikimybę, kad nuo 2024 metų ECB mažins palūkanų normas. Bankas priima terminuotuosius indėlius, kurių pradinis terminas yra nuo 1 mėnesio iki 7 metų.

10. Kitos trumpalaikės mokėtinos ir sukauptos sumos

	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.
Sukauptos klientų permokos	215	211
Atostoginių kaupimai	333	376
Sukaupti metiniai priedai	519	380
Mokėtini mokesčiai, išskyrus pelno mokestį	113	103
Sukauptos sąnaudos	148	147
Sukauptos partneriams mokėtinos sumos*	3 440	3 338
Kitos mokėtinos sumos	223	268
Iš viso	4 991	4 823

Remiantis Banko vadovybės sprendimu, 2023 metais klientų permokos nebuvo nurašytos, nes jų sumos buvo nereikšmingos. 2022 metais nurašytų permokų suma siekė 16 tūkst. Eur.

* Didžiausią dalį sukauptų partneriams mokėtinų sumų sudaro „Compensa“ mokėtinos klientų įmokos pagal sudarytas paskolas sutartis su draudimu – 3 233 tūkst. Eur (2022 m. – 3 175 tūkst. Eur). Sukauptos partneriams mokėtinos sumos, įskaitant „Compensa“ mokėtinas sumas, 2023 metais šiek tiek padidėjo – daugiausiai dėl didėjančio paskolų portfelio.

11. Įstatinis kapitalas ir rezervai

Įstatinis kapitalas

Banko vadovybė, valdydama kapitalą, nuolat seka, kad nuosavo kapitalo dydis netaptų mažesnis kaip 50 proc. Banko įstatinio kapitalo dydžio, kaip to reikalauja Lietuvos Respublikos įstatymai. 2023 ir 2022 m. gruodžio 31 d. Bankas tenkino šį reikalavimą.

2023 m. gruodžio 31 d. Banko įstatinis kapitalas buvo toks pats kaip ir 2022 metų pabaigoje – jį sudarė 3 293 100 paprastųjų vardinių akcijų, kurių kiekvienos nominalioji vertė buvo 2,90 Eur.

Pagrindinis Banko kapitalo valdymo tikslas yra garantuoti, kad Bankas atitiktų išorinius kapitalo reikalavimus ir palaikytų stiprius kapitalo rodiklius. Kapitalo valdymo tikslais, kapitalą sudaro įstatinis kapitalas, nepaskirstytasis pelnas ir privalomasis rezervas.

Privalomasis rezervas

Privalomasis rezervas yra privalomas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus. Į jį privaloma kasmet pervesti ne mažiau kaip 5 proc. grynojo pelno, apskaičiuojamo pagal Lietuvos Respublikos apskaitos principus.

Pagal Banko veiklą Lietuvoje reglamentuojančių teisės aktų nuostatas banko privalomasis rezervas, kuris 2023 m. pabaigoje buvo 2 371 tūkst. Eur (2022 m. gruodžio 31 d. – 1 276 tūkst. Eur), gali būti panaudotas tik ateities nuostoliams padengti.

11. Įstatinis kapitalas ir rezervai (tęsinys)

Dividendai

Atsižvelgiant į gerus 2022 m. finansinius rezultatus ir uždirbtą pelną bei remiantis akcininkų sprendimu, 1 040 tūkst. Eur vertės dividendų buvo deklaruota už 2023 m. (2022 m. – 850 tūkst. Eur). Dividendai buvo išmokėti 2023 m. balandį.

Kapitalo valdymas

UAB „GF bankas“ savo kapitalą valdo turėdamas tikslą užtikrinti ilgalaikį banko tęstinumą ir stabilumą, kurti grąžą akcininkui prisilaikant Europos parlamento ir ES tarybos nustatytų kapitalo pakankamumo reikalavimų (Kapitalo reikalavimų direktyva ir Reglamentas – KRD IV / KRR) bei vidinių siektinų kapitalo pakankamumo reikalavimų.

Bankams nustatyti šie riziką ribojantys normatyvai ir reikalavimai:

Kapitalo arba nuosavų lėšų reikalavimai:

- 4,5 proc. 1 lygio nuosavo kapitalo rodiklis. Tai banko 1 lygio nuosavo kapitalo ir turto bei nebalansinių įsipareigojimų, įvertintų pagal riziką, santykis;
- 6 proc. 1 lygio kapitalo pakankamumo koeficientas. Tai banko 1 lygio kapitalo ir turto bei nebalansinių įsipareigojimų, įvertintų pagal riziką, santykis;
- 8 proc. bendro kapitalo pakankamumo koeficientas. Tai banko skaičiuotino kapitalo ir turto bei nebalansinių įsipareigojimų, įvertintų pagal riziką, santykis;

Be kapitalo reikalavimo, kuriam toliau taikomas 8 proc. koeficientas, bankai turi laikytis šių papildomų kapitalo rezervo reikalavimų:

- 2,5 proc. kapitalo apsaugos rezervo;
- anticiklinio kapitalo rezervo (CCyB) normos (dabar 1 proc.).

Banko kapitalą sudaro 1 lygio kapitalas, kurio bendra suma 2023 m. pabaigoje buvo 21 850 tūkst. EUR (2022 m. gruodžio 31 d. – 19 869 Eur), kuriuos sudarė banko akcinis kapitalas, nepaskirstytas pelnas, rezervai, einamųjų metų pelnas (audituos), atėmus banko veiklą reglamentuojančių teisės aktų nustatytus atskaitymus.

Banko kapitalo detalizavimas	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.
Apmokėtas kapitalas	9 550	9 550
Praėjusių metų nepaskirstytasis pelnas	9 964	8 921
Ataskaitinių metų pelnas	-*	-*
Privalomasis rezervas	2 371	1 791
(-) Vertės koregavimai dėl rizikos ribojimo principais pagrįsto vertinimo reikalavimų	(4)	-
(-) Nematerialiojo turto dalis, viršijanti rizikos ribojimo reikalavimus	(25)	(136)
(-) Atidėtojo mokesčio turtas, kuris priklauso nuo būsimo Banko pelningumo	(0)	(252)
(-) Nepakankamas neveiksnių kredito pozicijų padengimas	(6)	(5)
Iš viso nuosavų lėšų	21 850	19 869

* Bankas įtraukia ataskaitinio laikotarpio pelną į bendros nuosavų lėšų sumos skaičiavimą tik po to, kai atliekamas finansinių ataskaitų auditas ir jos yra paskelbiamos.

Rizikingi aktyvai apskaičiuojami taikant standartizuotą rizikos vertinimo metodą. Banko kapitalo pakankamumo rodiklis 2023 m. pabaigoje buvo 16%.

11. Įstatinis kapitalas ir rezervai (tęsinys)

Kapitalo pakankamumo rodiklio apskaičiavimas	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.
CET1 = 1 lygio kapitalas	21 850	19 869
Iš viso nuosavų lėšų	21 850	19 869
Iš viso pagal rizikas įvertintų pozicijų	132 832	109 298
CET1 = 1 lygio kapitalo pakankamumo koeficientas	16 %	18 %
Bendro 1 lygio kapitalo pakankamumo koeficientas	16 %	18 %
1 lygio nuosavo kapitalo rodiklis	16 %	18 %
1 lygio nuosavo kapitalo perviršis (+) / trūkumas (-)	15 873	14 951
1 lygio kapitalo pakankamumo koeficientas	16 %	18 %
1 lygio kapitalo perviršis (+) / trūkumas (-)	13 880	13 311
Bendrojo kapitalo pakankamumo koeficientas	16 %	18 %
Bendrojo kapitalo perviršis (+)/trūkumas (-)	11 223	11 125

12. Naudojimo teise valdomas turtas ir nuomos įsipareigojimai

Naudojimo teise valdomo turto balansinė vertė 2021 ir 2022 m. gruodžio 31 d. ir judėjimas per metus atskleistas toliau lentelėse:

	Komerčinės patalpos	Transporto priemonės	Iš viso
2022 m. sausio 1 d.	853	58	911
Įsigijimai	252	54	306
Sutarčių nutraukimai	(47)	(6)	(53)
Nusidėvėjimo sąnaudos	(428)	(46)	(474)
2022 m. gruodžio 31 d.	630	60	690
Įsigijimai	147	190	337
Indeksacija	24	-	24
Sutarčių nutraukimai	(28)	(29)	(57)
Nusidėvėjimo sąnaudos	(329)	(40)	(369)
2023 m. gruodžio 31 d.	444	181	625

12. Naudojimo teise valdomas turtas ir nuomos įsipareigojimai (tęsinys)

Nuomos įsipareigojimai:

	2023 m.	2022 m.
Sausio 1 d.	737	975
Įsigijimai / sutarčių atnaujinimai	337	306
Indeksacija	24	-
Sutarčių nutraukimai	(57)	(53)
Palūkanų padidėjimas	41	37
Mokėjimai	(426)	(528)
Gruodžio 31 d.	656	737
Trumpalaikiai	320	390
Ilgalaikiai	336	347

Pelne (nuostoliuose) pripažįstamos šios sumos:

	2023 m.	2022 m.
Naudojimo teise valdomo turto nusidėvėjimo sąnaudos	369	474
Nuomos įsipareigojimų palūkanų sąnaudos	41	37
Su mažaverčio turto nuoma susijusios sąnaudos (įtraukiamos į nuomos ir eksploatacijos sąnaudas)	24	5
Su trumpalaikė nuoma susijusios sąnaudos (įtraukiamos į patalpų nuomos ir eksploatacijos sąnaudas)	2	2
Iš viso pripažinta pelne (nuostoliuose)	436	518

2023 m. bendra pinigų išmokų, susijusių su nuoma, suma siekė 452 tūkst. Eur (2022 m. – 536 tūkst. Eur).

Būsimųjų nediskontuotų nuomos įsipareigojimų pinigų srautų išskaidymas sutartyse numatytus mokėjimus atskleistas 17 pastaboje.

13. Palūkanų sąnaudos

Palūkanų sąnaudos, apskaičiuotos taikant efektyvios palūkanų normos metodą.

	2023 m.	2022 m.
„Marginalen“ AB (akcininkas) paskolų palūkanos	-	144
Klientų indėlių palūkanos	3 115	1 626
Pinigų Lietuvos banko sąskaitoje palūkanos	-	8
Palūkanų sąnaudos	3 115	1 778

2022 m. liepą ECB pakeitė palūkanų normą, kuri tapo teigiama. Dėl šio pakeitimo Lietuvos bankas nustojo skaičiuoti palūkanas nuo pinigų likučio, t. y. taikyti ankstesniais laikotarpiais galiojusią tvarką. 2023 m. palūkanų sąnaudas sudarė tik už klientų indėlius mokamos palūkanos.

14. Su darbuotojais susijusios sąnaudos, kitos veiklos pajamos ir sąnaudos

Kitos veiklos pajamas sudaro:

	2023 m.	2022 m.
Draudimo tarpininko pajamos	212	202
Kitos pajamos	7	16
Iš viso:	219	218

Kitos veiklos sąnaudas sudaro:

	2023 m.	2022 m.
Neatskaitomo PVM mokesčio sąnaudos	12	18
Kitų mokesčių sąnaudos	33	23
IT ir ryšių sąnaudos	1 185	1 028
Konsultacijų, valdymo, audito sąnaudos*	250	250
Veiklos nuoma, eksploatacijos sąnaudos	56	56
Ofiso priežiūros, pašto paslaugų, spaudos prenumeratos sąnaudos	57	52
Dokumentų archyvavimo sąnaudos	45	33
Komandiruočių sąnaudos	13	19
Bankų paslaugų sąnaudos	16	13
Turto draudimo sąnaudos	134	91
Paramos sąnaudos	22	36
Produktų pardavimo sąnaudos	145	132
Įvairios kitos sąnaudos	126	17
Iš viso	2 094	1 768

*2023 ir 2022 m. konsultacijų, valdymo, audito sąnaudos daugiausia buvo susiję su apskaitytu valdymo mokesčiu (2023 m. – 81 tūkst. Eur, 2022 m. – 87 tūkst. Eur) ir finansinių ataskaitų auditu (2023 m. – 85 tūkst. Eur, 2022 m. – 90 tūkst. Eur). Mokestis už teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus suteiktas ne audito (įskaitant kitas auditoriaus tinklui priklausančias įmones) paslaugas sudarė 9 tūkst. Eur (2022 m. – 2 tūkst. Eur).

14. Su darbuotojais susijusios sąnaudos, kitos veiklos pajamos ir sąnaudos (tęsinys)

Su darbuotojais susijusios sąnaudos

	2023 m.	2022 m.
Atlyginimai ir premijos	6 318	5 926
Personalo samdymo, mokymo ir kitos susijusios sąnaudos	135	160
	6 453	6 086

Vidutinis metinis visą darbo dieną dirbančių darbuotojų, išskyrus motinystės atostogose, skaičius buvo 134 (2022 m. – 133 darbuotojai).

15. Pelno mokestis ir atidėtasis pelno mokestis

Toliau lentelėse yra parodyta pelno mokesčio informacija:

	2023 m.	2022 m.
Pelno mokesčio pajamų (sąnaudų) komponentai		
Ataskaitinių metų pelno mokesčio sąnaudos	(532)	(227)
Atidėtojo pelno mokesčio pasikeitimas	(158)	(356)
Pelno mokesčio pajamos (sąnaudos), apskaitytos bendrųjų pajamų ataskaitoje	(690)	(583)

	2023 m.	2022 m.
Atidėtojo mokesčio turtas		
Su kaupimai	94	74
Perkeliami mokestiniai nuostoliai	-	178
Atidėtasis pelno mokestis, grynąja verte	94	252

Atidėtojo pelno mokesčio turtas yra apskaitomas nepanaudotiems mokesčių nuostoliams tada, kai yra tikėtina gauti tiek planuojamo mokestinio pelno ateityje, kad jo pakaktų laikiniams skirtumams realizuoti. Banko nuomos mokėjimai yra išskaitomi mokesčių tikslais. Skaičiuodamas su nuoma susijusį atidėtąjį mokestį, Bankas atskirai vertina nuomos turtą ir įsipareigojimus. Bankas atskirai apskaito atidėtąjį mokestį nuo sandorių, iš kurių pirminio pripažinimo metu atsiranda vienodos apmokestinamųjų ir įskaitomųjų laikinųjų skirtumų sumos, kurias sudengus gaunamas nulis. Atidėtasis mokestis pripažįstamas nuo vėlesnių apmokestinamųjų ir laikinųjų skirtumų.

2023 m. pelnas prieš mokesčius sudarė 3 696 tūkst. eurų. Bankas pasinaudojo įstatymu suteikta galimybe sumažinti 2023 m. apmokestinamą pelną panaudodamas perkeltus 2020 m. pripažintus mokestinius nuostolius. Visa atidėtojo mokesčio turto suma buvo panaudota skaičiuojant 2023 m. mokėtiną pelno mokestį.

	2023 m.	2022 m.
Pelnas prieš pelno mokestį	3 696	3 246
Pelno mokesčio sąnaudos, apskaičiuotos taikant įstatyme numatytą 15 proc. tarifą	(568)	(508)
Papildomas kredito įstaigos mokamas pelno mokestis	(122)	(73)
Pastovieji skirtumai	-	(2)
Pelno mokesčio pajamos (sąnaudos), apskaitytos bendrųjų pajamų ataskaitoje	(690)	(583)

16. Tikroji finansinių priemonių vertė

Tikroji vertė – tai kaina, kuri būtų gauta pardavus turtą arba kuri būtų sumokėta perdavus įsipareigojimą įprasto tarp rinkos dalyvių įvykusio sandorio metu nustatymo dieną. Kadangi prekyba didžiąja dalimi Banko finansinio turto ir įsipareigojimų nėra išvystyta, reikia nustatyti tikrąją jų vertę, remiantis dabartinėmis ekonomikos sąlygomis ir konkrečiam instrumentui būdinga rizika. Kiekvieną ataskaitinį laikotarpį Bankas vertina skirstymą į lygius ir, prireikus, priemones perklasifikuoja. 2023 m. gruodžio 31 d. klasifikavimas į lygius nebuvo pasikeitęs, tačiau skolos priemonėms (obligacijoms) buvo priskirtas naujas 1 lygis.

Nustatydamas šio finansinio turto (išskyrus pinigus ir pinigų ekvivalentus, klientų indėlius (2 lygis) ir obligacijas (1 lygis)) tikrąją vertę, Bankas priskiria juos 3 tikrosios vertės hierarchijos lygiui bei naudoja tokius metodus ir prielaidas:

Pinigai ir pinigų ekvivalentai. Tai yra lėšos einamosiose sąskaitose, kurių tikroji vertė yra lygi jų balansinei vertei.

Paskolos ir gautinos sumos. Nustatant tikrąją paskolų ir gautinų sumų vertę, vertinimas buvo padarytas diskontuojant būsimuosius pinigų srautus kiekvienai gautinai sumai per visą jos laikotarpį, naudojant atitinkamu metu rinkoje galiojusias palūkanų normas.

Kitos per vienerius metus gautinos sumos. Šio turto apskaitinė vertė yra artima tikrajai vertei dėl sąlyginai trumpo šio finansinio instrumento termino.

Finansinės skolos ir klientų indėliai. Finansinių skolų ir klientų indėlių palūkanos atspindi rinkos palūkanų normas, kurios 2023 m. gana svyravo. Klientų indėlių tikroji vertė buvo nustatyta diskontuojant būsimuosius pinigų srautus kiekvienai gautinai sumai per visą jos laikotarpį pagal atitinkamu metu rinkoje galiojusias palūkanų normas.

Toliau lentelėje pateikta finansinių priemonių, kurios finansinėse ataskaitose nėra apskaitytos tikrąja verte, balansinės ir tikrosios vertės palyginamoji informacija.

	2023 m.		2022 m.	
	Balansinė vertė	Tikroji vertė	Balansinė vertė	Tikroji vertė
Finansinis turtas				
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	24 027	24 027	12 318	12 318
Suteiktos paskolos	134 848	129 081	115 962	111 368
Kitas trumpalaikis turtas ir gautinos sumos	478	478	323	323
Finansinio turto iš viso	159 353	153 586	128 603	124 009

16. Tikroji finansinių priemonių vertė (tęsinys)

	2023 m.		2022 m.	
	Balansinė vertė	Tikroji vertė	Balansinė vertė	Tikroji vertė
Finansiniai įsipareigojimai				
Kiti finansiniai įsipareigojimai (partneriams)	149	149	103	103
Klientų indėliai	133 358	132 335	101 711	101 225
Nuomos įsipareigojimai	656	656	737	737
Kiti finansiniai įsipareigojimai	4 991	4 991	4 720	4 720
Finansinių įsipareigojimų iš viso	139 154	138 131	107 271	106 765

17. Rizikos valdymas ir finansinis turtas bei įsipareigojimai

Kredito rizika

Kredito rizika apibrėžiama kaip rizika, kad Bankas patirs nuostolių dėl sandorio šalies, nesugebančios įvykdyti numatytų įsipareigojimų. Tai yra pagrindė Banko rizika, kuri atsiranda teikiant paskolas klientams.

Prieš išduodamas naują paskolą, Bankas atlieka kiekvieno kliento kredito rizikos įvertinimą. Analizuojant paskolas privatiems klientams, naudojami statistiniai kreditingumo vertinimo balai, modeliai ir kreditingumo vertinimo taisyklės. Vertinamas kliento gebėjimas grąžinti paskolą, atsižvelgus į grynąsias pajamas ir pragyvenimo sąnaudas. Banko strategija neleidžia daryti prielaidų, kad paskolą galima grąžinti naudojant užstatą ar bet kurį kitą finansavimo šaltinį. Vertinant klientų kreditingumą, taip pat atsižvelgiama į visus reguliavimo nurodymus ir rekomendacijas.

Statistinis modeliavimas atliekamas siekiant sukurti klientų kreditingumo vertinimo modelius. Rezultatas (balas) sukuria skaitinį įvertinimą, kuris atspindi numatomą įsipareigojimų neįvykdymo lygį ir leidžia palyginti klientus tarpusavyje, suskirstyti juos į rizikos lygius. Toks skirstymas leidžia Bankui diferencijuoti strategijas pagal numatomą rizikos lygį. Logistinė regresija yra pagrindinis modelių kūrimo įrankis. Bankas naudoja 4 statistinius modelius:

- klientai, kurie neturi kredito istorijos Banke ir kurie kreipiasi dėl prekių arba paslaugų finansavimo;
- klientai, kurie turi kredito istoriją Banke ir kurie kreipiasi dėl prekių arba paslaugų finansavimo;
- klientai, kurie neturi kredito istorijos Banke ir kurie kreipiasi dėl paskolų grynaisiais pinigais ar pavedimų į klientų sąskaitas;
- klientai, kurie turi kredito istoriją ir kurie kreipiasi dėl paskolų grynaisiais pinigais ar pavedimu į klientų sąskaitas.

Visų statistinių modelių kūrimo procesas ir rezultatai yra gerai dokumentuoti ir ištestuoti, bet kuriuo metu galima įvertinti modelių tikslumą. Modelių našumas peržiūrimas bent kartą per metus. Nauji modeliai kuriami kas 2–5 metus.

Bankas gali suteikti paskolą tik tuo atveju, jei pagrįstai gali daryti prielaidą, kad kliento įsipareigojimai bus įvykdyti. Sprendimas dėl paskolos suteikimo ir vertinimui naudojami duomenys yra saugomi. Vertinimo procesą ir sprendimų priėmimo pagrindimą galima visiškai atkurti bet kuriuo metu.

Kredito rizika valdoma suteikiant paskolas tik priimtinos rizikos lygio ribose. Priimtinas rizikos lygis gali būti skirtingas, atsižvelgiant į produktą, pelningumą, Banko strategiją ir tikslus. Banko naudojamos rizikos klasifikavimo priemonės yra gerai dokumentuotos ir patvirtintos Rizikos valdymo komiteto. Rizikos klasifikavimo modelių tikslumas peržiūrimas bent kartą per metus. Pagrindiniai kriterijai dėl rizikos prisiėmimo ir paskolos suteikimo ar kliento atmetimo ir paskolos nesuteikimo, yra vertinimo modeliai ir kreditingumo vertinimo taisyklės. Kredito rizika valdoma išlaikant tinkamai diversifikuotą kredito portfelį su priimtinu rizikos lygiu. Tai užtikrinama suteikiant kreditus

17. Rizikos valdymas ir finansinis turtas bei įsipareigojimai (tęsinys)

vadovaujantis konservatyviu požiūriu – vengiant koncentracijos ir užtikrinant diversifikavimą, išlaikant vieno subjekto pozicijas sąlyginai mažas, palyginti su visu portfeliu.

Siekiant valdyti atskirų klientų ar klientų grupių kredito riziką, nustatomi limitai, rodantys maksimalią kredito riziką, kurią Bankas gali prisiimti. Visi limitai yra nuolatos stebimi ir gali būti keičiami tik gavus Stebėtojų tarybos pritarimą. Su prastesnės kokybės, probleminėmis paskolomis nuo pat pirmų vėlavimo dienų dirba Banko Skolų išieškojimo skyrius, siekiant užtikrinti, kad būtų priimtas tiek klientui, tiek ir Bankui tinkamiausias sprendimas.

Suakaupti tikėtiniems kredito nuostoliams padengti sudaromi vadovaujantis 9-ojo TFAS reikalavimais, kurie nurodo kaip tinkamai vertinti Banko finansinį turtą ir įsipareigojimus.

Bankas taiko kredito sutarties sąlygų pakeitimą kliento naudai dėl finansinių sunkumų (restruktūrizavimas). Tokiais atvejais kliento turimi įsipareigojimai yra išskaidomi ilgesniam laikotarpiui, taip sumažinant kliento finansinę našumą.

Koncentracijos rizika

Rizikos valdymo departamentas nuolat peržiūri ir įvertina bendrą kredito portfelio riziką, atsižvelgdamas į pramonės šaką, geografinę teritoriją, rizikos grupę, produkto rūšį, kredito sumą ir kitus duomenis. Rizikos koncentracija tam tikroje geografinėje teritorijoje ir pramonės sektoriuose, taip pat ir didelių pozicijų atveju, kai kyla atskiro skolininko koncentracijos rizika yra nuolatos peržiūrima. Banko verslo koncepcija yra specializuotas bankas, orientuotas į atsakingą skolinimą. Bankas neteikia paskolų tik konkrečiam užsiėmimui, vietovės ar kitos konkrečios grupės klientams.

Bent kas ketvirtį Rizikos valdymo komitetas peržiūri visų Rizikos valdymo departamento vadovo parengtų testų ir ataskaitų rezultatus, kad nustatytų galimas koncentracijas ir galimus atsakus į koncentracijos rizikos sąlygų pokyčius, kurie galėtų neigiamai paveikti banko būklę, ir teikia ataskaitas Valdybai.

Maksimali kredito rizika

Toliau pateiktoje lentelėje yra atskleista maksimali kredito rizika, išskaidyta pagal balansinius ir nebalansinius straipsnius. Maksimali rizika yra atskleista neatimant užtikrinimo priemonių verčių.

	2023 m.	2022 m.
Finansinis turtas		
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	24 027	12 316
Suteiktos paskolos	134 847	115 961
Kitas trumpalaikis turtas ir gautinos sumos*	1 840	2 235
Nebalansiniai nepanaudotų kreditavimo įsipareigojimai	39	69
Iš viso	160 753	130 581

* Banko vadovybės nuomone, būsimųjų laikotarpių sąnaudos, įtrauktos į kito trumpalaikio turto ir gautinų sumų straipsnį Banko balanse, nekuria kredito rizikos, tad nėra įtraukiamos į pirmiau pateiktą maksimalios kredito rizikos bendrų sumų lentelę.

17. Rizikos valdymas ir finansinis turtas bei įsipareigojimai (tęsinys)

Maksimali kredito rizika pagal ekonomines veiklas

Ekonominės veiklos rizika yra susijusi su gautinomis sumomis iš klientų, kurių ekonominė veikla yra glaudžiai susijusi arba ta pati. Banko paslaugos privatiems klientams neviršijo 25 tūkst. Eur vienam skolininkui, todėl buvo vengiama koncentracijos tame pačiame gautinų sumų sektoriuje. Bankui taip pat kyla 13 553 mln. Eur vertės rizika, susijusi patrunuojančiąja įmone AB „Marginalen“. Vadovybės vertinimu, patrunuojančiai įmonei suteikta paskola yra nedidelės rizikos investicija, nes ji yra suteikta grupės viduje. Be to, vadovybės vertinimu, Marginalen yra finansiškai pajėgi be jokių kliūčių ir laiku grąžinti paskolą. Bankas taip pat turi 3,5 mln. Eur vertės Lietuvos vyriausybės obligacijų, kurios laikomos mažos rizikos investicija, nes Lietuvos kredito reitingai yra aukšti.

Maksimali kredito rizika pagal geografinius regionus

Bankas vartojimo kreditus teikia tik Lietuvos Respublikos gyventojams, turi 3,5 mln. Eur vertės Lietuvos vyriausybės obligacijų ir vieną patrunuojančiąją įmonei „Marginalen“ AB (Švedija) suteiktą 13,55 mln. Eur paskolą (grupės viduje), todėl, Banko vadovybės nuomone, nėra tikslinga finansinį turtą nagrinėti pagal detalesnius geografinius regionus.

Kredito kokybė pagal finansinio turto klases

Banko kliento ar sutarties šalies kreditingumas yra pagrįstas kredito reitingu. Banko klientų kreditingumo vertinimas yra pagrįstas Banko turimais kredito istorijos duomenimis (jei paskola klientui suteikiama ne pirmą kartą), duomenimis iš išorinių duomenų registru (SoDra, Gyventojų registro tarnybos, UAB „Creditinfo Lietuva“ Skolų administravimo informacinės sistemos SAIS ir Kredity biuro). Remiantis šiais duomenimis nustatoma didžiausia finansuojama suma, kurią galima suteikti konkrečiam klientui, ir jos grąžinimo grafikas.

Žemo reitingo koncentracijos rizika reiškia portfelio koncentraciją žemo reitingo grupėse. Žemas reitingas nustatomas atsižvelgiant į pradelstų įmokų vėlavimo trukmę. Pagal tai išduotos paskolos suskirstomos į homogenines grupes, kurioms skaičiuojami ECL. Portfelio struktūra ir reitingų koncentracija yra peržiūrima kiekvieną mėnesį.

Palūkanų normos rizika

Palūkanų normos rizika tai galimybė, kad Bankas patirs nuostolį keičiantis palūkanų normoms rinkoje. Ši rizika didžiąja dalimi atsiranda dėl to, kad išduotų vartojimo kreditų palūkanų normos yra fiksuotos ilgesniam terminui nei indėliams.

Palūkanų normos rizikos vidiniai normatyvai nustatomi Banko Stebėtojų taryboje ir įtvirtinami Rizikos valdymo strategijoje. Palūkanų normos riziką valdo Iždo departamentas, kuris kiekvieną mėnesį teikia ataskaitą Valdybai. Kas ketvirtį rizikos valdymo ataskaitos teikiamos priežiūros institucijoms. Bankas šią riziką valdo per indėlių kainodarą skatindamas ilgesnio termino indėlių pritraukimą (kai atsiranda poreikis). Taip pat kai kuriais atvejais gali naudoti išvestines finansines priemones, tokias kaip ateities sandoriai ES vyriausybės obligacijomis.

Bankas palūkanų normos riziką vertina dviem būdais: kaip galimą grynujų palūkanų pajamų sumažėjimą per 1 metų laikotarpį ir kaip galimą nuosavo kapitalo ekonominės vertės (NKEV) mažėjimą perkainojant turtą dėl pasikeitusių ilgesnio termino rinkos palūkanų normų. Bankas yra nusistatęs vidinį limitą, kad NKEV mažėjimas, skaičiuojant bet kuriam iš 6 standartinių testavimo scenarijų, neviršytų 14 proc. 1 lygio nuosavo kapitalo. Šie scenarijai parodo galimą skirtingą pajamingumo kreivės kitimą trumpo ir ilgo termino atkarpoje esant palūkanų normų šuoliams. Europos bankininkystės institucija yra apibrėžusi šešis standartinius su palūkanų normomis susijusių sukrėtimų scenarijus: 1) lygiagrečios palūkanų normų kilimo sukrėtimas; 2) lygiagrečios palūkanų normų kritimo sukrėtimas; 3) palūkanų kreivės statėjimo sukrėtimas (trumpalaikės normos mažėja, o ilgalaikės – didėja); 4) palūkanų kreivės plokštėjimo sukrėtimas (trumpalaikės normos didėja, o ilgalaikės – mažėja); 5) sukrėtimas kylant trumpalaikėms palūkanų normoms; ir 6) sukrėtimas krentant trumpalaikėms palūkanų normoms.

Palyginti su 2022 m., NKEV šiek tiek padidėjo tiek lygiagrečios palūkanų normų kilimo sukrėtimo scenarijuje, tiek palūkanų kreivės plokštėjimo sukrėtimo scenarijuje. Tokį pokytį lėmė indėlių terminų struktūros pakeitimas (pvz., pradėjus siūlyti taupomąją sąskaitą).

17. Rizikos valdymas ir finansinis turtas bei įsipareigojimai (tęsinys)

NKEV* (neaudituota)	2023 m.	2022 m.
Lygiagretaus palūkanų normų kilimo sukrėtimas (+2 %)	-2 255 (10,3 %)	-1 729 (8,2 %)
Palūkanų kreivės plokštėjimo sukrėtimas	-693 (3,17 %)	-416 (2,0 %)
Maksimali rizika	-2 255 (10,3 %)	-1 729 (8,2 %)

* skliausteliuose nurodytas procentas apskaičiuojamas nuo 1 lygio kapitalo.

2023 m. pabaigoje visoms Banko mažmeniniams klientams suteiktoms paskoloms buvo nustatyta fiksuota palūkanų norma, o visų jų maksimalus grąžinimo terminas metų eigoje prailgintas nuo 7 iki 10 metų. Patronuojančiai įmonei suteiktoms paskoloms nustatyta kintama palūkanų norma, kuri keičiama kas 3 mėnesius, todėl jos turėjo labai nedidelę įtaką palūkanų normos rizikai.

Likvidumo rizika

Bankas valdo likvidumo riziką užtikrindamas, kad būtų pakankamai lėšų finansiniams įsipareigojimams vykdyti tiek artimu, tiek ir tolimesniu laikotarpiu. Likvidumo rizikos limitus nustato Banko Stebėtojų taryba, juos įtvirtindama Rizikos valdymo strategijoje atnaujinamoje nerečiau kaip kas metus. Svarbiausi sprendimai dėl likvidumo rizikos valdymo priimami Valdyboje ir Rizikos ir turto / įsipareigojimų valdymo komitete. Einamąjį likvidumo valdymą vykdo Išdo departamentas, remdamasis Likvidumo rizikos valdymo politika, patvirtinta Banko valdybos. Išsami likvidumo pakankamumo ir valdymo analizė atliekama vieną kartą per metus vidaus kapitalo pakankamumo vertinimo proceso (toliau – ICAAP, angl. *internal capital adequacy assessment process*) metu.

Bankas naudoja šiuos rodiklius likvidumo rizikai vertinti: padengimo likvidžiuoju turtu rodiklį (toliau – LCR, angl. *liquidity coverage ratio*) naudoja trumpalaikio likvidumo rizikai valdyti, grynojo stabilaus finansavimo rodiklį (toliau – NSFR, angl. *net stable funding ratio*) – ilgalaikio likvidumo rizikai valdyti. 2023 m. Bankas taip pat pradėjo skaičiuoti išgyvenimo laikotarpį pagal nepalankiausių aplinkybių scenarijus.

LCR rodiklis skaičiuojamas laikantis Europos bankininkystės institucijos nustatytų normatyvų. Bankas privalo užtikrinti, kad LCR visomis dienomis būtų ne mažesnis kaip 100 proc. Remiantis vidiniais Banko normatyvais, šis rodiklis turi būti ne mažesnis kaip 120 proc. Šis rodiklis parodo labai likvidaus turto ir grynyjū netenkamų pinigų srautų per ateinančias 30 dienų santykį.

Likvidumo rodikliai (%)	2023 m.	2022 m.
Padengimo likvidžiuoju turtu rodiklis (LCR)	248 %	433 %
Turimo likvidaus turto ir indėlių santykis (ALDR) (neaudituota)	40,2 %	19 %
Grynojo stabilaus finansavimo rodiklis (NSFR)	140 %	132 %
Išgyvenimo laikotarpis (dienomis) (neaudituota)	397	Neskaiciuotas

Banko viduje nustatytas turimo likvidaus turto ir indėlių santykis (toliau – ALDR, angl. *available liquidity to deposits ratio*) taip pat naudojamas trumpalaikiam likvidumui užtikrinti. Jis skaičiuojamas kaip turimo likvidaus turto (įskaitant einamuosius indėlius kituose bankuose ir dalį turimos kredito linijos) ir visų iš klientų gautų indėlių santykis. Jis atspindi, kuri dalis klientų indėlių gali būti išimti iš Banko per trumpą laiką, kad Bankas nepritrūktų likvidaus turto. Banko vidinis ALDR normatyvas – 15 proc.

17. Rizikos valdymas ir finansinis turtas bei įsipareigojimai (tęsinys)

Grynojo stabiliaus finansavimo rodiklis (toliau – NSFR, angl. *Net Stable Funding Ratio*) skaičiuojamas kaip turimo stabiliaus finansavimo (kurį Bankas tikisi išlaikyti ilgiau nei vienus metus) ir mažai likvidaus turto, įvertinto pagal riziką, santykis. Banko nuosavas kapitalas kartu su apdraustais mažmeninių klientų indėliais yra laikomi stabiliausiu finansavimo šaltiniu. Šis rodiklis turi būti ne mažesnis nei 100 proc., vidinis normatyvas – 110 proc.

Išgyvenimo laikotarpis – tai laikotarpis, kuriuo Bankas gali užtikrinti veiklos tęstinumą ir laiku vykdyti visus savo įsipareigojimus pagal numatytus nepalankių sąlygų scenarijus, nepritraukdamas papildomų pinigų srautų. Tokiuose nepalankių sąlygų scenarijuose daroma prielaida, kad bus išleista mažiau paskolų (todėl mažes pelningumas), sulėtės paskolų surinkimas ir augs indėlių atsiėmimas.

Banko gebėjimas greitai reaguoti į besikeičiančią likvidumo situaciją užtikrinamas likvidumo atsarga – 2023 m. didžioji dalis likvidaus turto buvo centriniuose bankuose laikomi pinigai, o komercinių bankų einamosiose sąskaitose buvo laikomos nedidelės sumos. 2023 m. pabaigoje Bankas taip pat turėjo vyriausybės vertybinių popierių, kurios laikomos itin likvidžiu turtu, portfelį. Prireikus, patronuojančiosios įmonės „Marginalen“ AB suteikta kredito linija gali būti naudojama kaip papildoma likvidumo užtikrinimo priemonė.

Turimas likvidus turtas	2023 m.	2022 m.
Pinigai kasoje	-	88
Grynieji pinigai centriniuose bankuose	23 662	8 411
Sąskaitos komerciniuose bankuose	365	3 817
Skolos vertybiniai popieriai	3 534	-
Likvidaus turto iš viso	27 561	12 316

Kredito linija	2023 m.	2022 m.
Kredito linijos limitas iš viso	25 000	25 000
Nepanaudota kredito linijos dalis	25 000	25 000

Toliau lentelėje yra pateikiamas Banko finansinių įsipareigojimų nediskontuotų pinigų srautų išskaidymas pagal sutartyse numatytus mokėjimus:

Finansiniai įsipareigojimai 2023 m. gruodžio 31 d.	Iki 3 mėnesių	3–12 mėnesių	1–5 metai	Virš 5 metų	Iš viso
Finansinės skolos	149	-	-	-	149
Klientų indėliai	34 836	51 733	50 031	1 455	138 055
Prekybos mokėtinos sumos	505	648	2,050	258	3 461
Nuomos įsipareigojimai	84	236	336	-	656

Finansiniai įsipareigojimai 2022 m. gruodžio 31 d.	Iki 3 mėnesių	3–12 mėnesių	1–5 metai	Virš 5 metų	Iš viso
Finansinės skolos	103	-	-	-	103
Klientų indėliai	10 641	55 472	37 538	964	104 615
Prekybos mokėtinos sumos	447	634	2 063	303	3 447
Nuomos įsipareigojimai	108	282	337	10	737

17. Rizikos valdymas ir finansinis turtas bei įsipareigojimai (tęsinys)

Užsienio valiutos rizika

Bankas išduoda paskolas klientams tik eurais ir priima gyventojų indėlius taip pat tik eurais. Bankas jokiais kitais būdais nesukuria reikšmingų valiutos pozicijų. Nereikšminga valiutos pozicija galima tik išimtiniais atvejais, jeigu klientas mokėtų kita valiuta, kol ji būtų konvertuota į pagrindinę banko valiutą.

Finansinės veiklos įsipareigojimai

Toliau lentelėje pateikiami Banko finansinių įsipareigojimų pokyčiai, kurie pateikiami pinigų srautų ataskaitos eilutėje „Pinigų srautai iš finansinės veiklos“:

	Kiti finansiniai įsipareigojimai	Mokėtini dividendai	Nuomos įsipareigojimai
2022 m. gruodžio 31 d.	103	-	736
Paskelbti dividendai	-	1 040	-
Išmokėti dividendai	-	(1 040)	-
Kita	46	-	-
Įsigijimai	-	-	304
Grąžinimai	-	-	(425)
Palūkanų sąnaudos	-	-	41
2023 m. gruodžio 31 d.	149	-	656

	Kiti finansiniai įsipareigojimai	Mokėtini dividendai	Paskolos	Nuomos įsipareigojimai
2021 m. gruodžio 31 d.	57	-	-	975
Paskelbti dividendai	-	850	-	-
Išmokėti dividendai	-	(850)	-	-
Kita	46	-	-	-
Skolinimo veikla	-	-	-	-
Skolinimosi veikla	-	-	7 000	-
Įsigijimai	-	-	-	253
Grąžinimai, įskaitant palūkanas	-	-	(7 144)	(529)
Sukauptos palūkanos	-	-	144	37
2022 m. gruodžio 31 d.	103	-	-	736

18. Susijusių šalių sandoriai

Šalys yra laikomos susijusiomis, kai viena šalis turi galimybę kontroliuoti kitą arba gali daryti reikšmingą įtaką kitai šaliai priimant finansinius ir veiklos sprendimus.

2023 metais Banko susijusių šalių struktūra nesikeitė ir išliko tokia pati kaip ir 2022 metais: „Marginalen“ AB (vienintelis akcininkas, Švedija), SIA „Aizdevums“ (seserinė įmonė, Latvija), „Inkasso AB Marginalen“ (Švedija), kitos „ESCO Marginalen“ AB grupės įmonės.

Toliau yra pateikiami laikotarpio pabaigos balanso, nebalansiniai likučiai ir bendrųjų pajamų ataskaitos sumos su susijusiomis įmonėmis.

Banko sandorių su susijusiomis šalimis likučiai 2023 m. gruodžio 31 d. ir sandoriai su susijusiomis šalimis per 2023 m. buvo šie:

	Pardavimai*	Pirkimai	Paskolos
„Marginalen“ AB suteikta paskola*	-	-	(7 500)
„Marginalen“ AB suteiktų paskolų palūkanos	619	-	-
Paskolos grąžinimas	-	-	323
Aizdevums SIA (LV) (bendras akcininkas)**	-	82	-
Iš viso	619	82	(7 177)

* 2023 m. pabaigoje „Marginalen“ suteikta paskola siekė 13 553 tūkst. Eur.

** 82 tūkst. Eur verslo valdymo sąnaudų.

Banko sandorių su susijusiomis šalimis likučiai 2022 m. gruodžio 31 d. ir sandoriai su susijusiomis šalimis 2022 m. buvo šie:

	Pardavimai*	Pirkimai	Paskolos
Iš „Marginalen“ AB (akcininkas) gautos paskolos	-	-	-
Iš „Marginalen“ AB (akcininkas) gautų paskolų palūkanos	(144)	-	-
„Marginalen“ AB suteiktos paskolos	-	-	6 375
„Marginalen“ AB suteiktų paskolų palūkanos	149	-	-
UAB „Gelvora“ (LT) (bendras akcininkas)*	-	7	-
Aizdevums SIA (LV) (bendras akcininkas)**	-	87	-
Iš viso	5	94	6 375

* 2021 metais parduoto NPL portfelio apmokėjimas.

** 87 tūkst. Eur verslo valdymo sąnaudų.

Vadovybės darbo užmokestis ir kitos išmokos

Banko vadovybę sudaro Banko Valdybos nariai. Ją sudaro generalinis direktorius, generalinio direktoriaus pavaduotojai, finansų direktorius, IT departamento direktorius ir produktų vadovas.

18. Susijusių šalių sandoriai (tęsinys)

2023 m. pabaigoje Valdybą sudarė 6 Banko darbuotojai, kuriems 2023 metais buvo išmokėta 771 tūkst. Eur su darbo užmokesčiu susijusių pajamų: pagrindinis atlyginimas – 665 tūkst. Eur, premijos – 86 tūkst. Eur, pajamos natūra – 19 tūkst. Eur, įvairios kompensacijos – 1 tūkst. Eur. 2022 m. pabaigoje Valdybą sudarė 5 nariai. 2022 metais vadovybei priskaičiuotas darbo užmokestis, įskaitant premijas, sudarė 615 tūkst. Eur, iš jų: pagrindinis atlyginimas – 532 tūkst. Eur, pajamos natūra – 19 tūkst., įvairios kompensacijos – 1 tūkst. Eur.

2023 ir 2022 metais vadovybei nebuvo suteikta paskolų, garantijų, nevyko jokių pardavimo sandorių.

19. Įvykiai po finansinių ataskaitų datos

2024 m. vasario 9 d. „Marginalen“ AB grąžino Bankui visas paskolas (pradinis grąžinimo terminas buvo 5 metai). Šios paskolos aprašytos 5 pastaboje. Visa „Marginalen“ AB bankui sumokėta suma sudarė 13 553 tūkst. Eur. Šis mokėjimas buvo atliktas remiantis paskolos sutarties 8.2 punktu, reglamentuojančiu savanorišką išankstinį grąžinimą.

Kitų reikšmingų poataskaitinių įvykių nebuvo.

GENERAL FINANCING BANKAS (ankstesnis pavadinimas „General Financing“) vykdo veiklą finansų sektoriuje nuo 2005 m. Lietuvoje Bankas turi 13 klientų aptarnavimo padalinių. GENERAL FINANCING BANKAS (finansišškai) rėmė tokius labdaros ir paramos fondus kaip „Rimanto Kaukėno paramos grupė“, „SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugija“, „Padėk gatvės vaikams“, VšĮ „WOW University“.

UAB „GF bankas“
Ukmergės g. 322, LT- 12106 Vilnius
El. paštas sveiki@gfbankas.lt

Įmonės kodas: 300515252
PVM mokėtojo kodas: LT100002072314

gfbankas.lt

1 851

